

PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS
2006 m. gruodžio 12 d. *

Byloje T-155/04

SELEX Sistemi Integrati SpA (ankstesnis pavadinimas – *Alenia Marconi Systems SpA*), įsteigta Romoje (Italija), atstovaujama advokato F. Sciaudone,

ieškovė,

prieš

Europos Bendrijų Komisija, atstovaujama P. Oliver ir L. Visaggio, vėliau – A. Bouquet, Visaggio ir F. Amato,

atsakovę,

palaiikomą

Europos saugios oro navigacijos organizacijos (Eurokontrolės) (*Organisation européenne pour la sécurité de la navigation aérienne, Eurocontrol*), atstovaujamos advokatų F. Montag ir T. Wessely,

įstojusio į bylą asmens,

* Procedo kalba: italų.

dėl prašymo panaikinti arba iš dalies pakeisti 2004 m. vasario 12d. Komisijos sprendimą, kuriuo atmetamas ieškovės skundas dėl tariamo Eurokontrolės padaryto EB sutarties nuostatų konkurencijos srityje pažeidimo,

EUROPOS BENDRIJŲ PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS
(antroji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas J. Pirrung, teisėjai A. W. H. Meij ir I. Pelikánová,
posėdžio sekretorė C. Kristensen, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2006 m. sausio 31 d. posėdžiui,

priima šį

Sprendimą

Teisės aktai

1. *Europos saugios oro navigacijos organizacijos teisinis pagrindas*

- 1 Europos saugios oro navigacijos organizacija (Eurokontrolė), tarptautinė oro navigacijos srityje veikianti regioninio pobūdžio organizacija, buvo įsteigta skirtingų

Europos valstybių – tiek Bendrijos valstybių narių, tiek ir ne narių – 1960 m. gruodžio 13 d. tarptautine konvencija dėl bendradarbiavimo oro navigacijos saugos srityje, kuri daug kartų iš dalies pakeista ir kurios suvestinis dokumentas parengtas 1997 m. birželio 27 d. protokolu (toliau – konvencija), siekiant sustiprinti bendradarbiavimą tarp susitariančiųjų valstybių oro navigacijos srityje ir plėtoti bendrą veiklą siekiant suderinimo ir integracijos įgyvendinant Europos oro navigacijos valdymo (*Air traffic management*, toliau – ATM) sistemą. Nors konvencija dar nėra formaliai įsigaliojusi – jos dar neratifikavo visos susitariančiosios šalys – šios nuostatos pagal 1997 m. gruodžio mėn. Eurokontrolės nuolatinės komisijos sprendimą laikinai taikomos nuo 1998 metų. Italija įstojo į Europos saugios oro navigacijos organizaciją 1996 m. balandžio 1 dieną. 2002 m. Bendrija ir jos valstybės narės pasirašė protokolą dėl Europos bendrijos stojimo į Europos saugios oro navigacijos organizaciją – jis dar neįsigaliojo. Bendrija nusprendė patvirtinti šį protokolą 2004 m. balandžio 29 d. Tarybos sprendimu 2004/636/EB dėl Europos bendrijos Protokolo dėl Europos bendrijos įstojimo į Europos saugios oro navigacijos organizaciją (OL L 304, p. 209). Nuo 2003 m. tam tikros šio protokolo nuostatos laikinai yra taikomos, kol ją ratifikuos visos susitariančiosios šalys.

2. Bendrijos teisės aktai

- 2 1993 m. liepos 19 d. Tarybos direktyvoje 93/65/EEB dėl suderintų techninių charakteristikų skrydžių valdymo įrangai ir sistemoms pirkti apibrėžimo ir naudojimo (OL L 187, p. 52), iš dalies pakeistoje 1997 m. kovo 25 d. Komisijos direktyva 97/15/EB, patvirtinančia Eurokontrolės standartus (OL L 95, p. 16), Taryba, atsižvelgdama į Eurokontrolės apibrėžtus techninius reikalavimus, numatė priimti Bendrijos techninius reikalavimus ATM srityje.

3 Direktyvos 93/65 1–5 straipsniuose nustatoma:

„1 straipsnis

Ši direktyva taikoma apibrėžiant suderintas technines gaminių charakteristikas ir jas naudojant, kai perkama skrydžių valdymo įranga ir sistemos, pirmiausia:

- ryšių sistemos,
- kontrolės sistemos,
- skrydžių valdymui automatinę pagalbą teikiančios sistemos ir
- navigacijos sistemos.

2 straipsnis

Šioje direktyvoje:

- a) techninės gaminio charakteristikos – tai techniniai reikalavimai, pirmiausia įtraukti į konkurso dokumentus, kuriuose apibrėžtos darbų, medžiagų, gaminių arba tiekimo charakteristikos, leidžiančios objektyviai apibūdinti darbus,

medžiagas, gaminius arba tiekimą taip, kad jos atitiktų perkančiosios įmonės numatyto naudojimo reikalavimus. Į šiuos techninius nurodymus gali būti įtraukta kokybė, gaminio veikimas, sauga ir matmenys bei medžiagų, gaminių arba tiekimo kokybei užtikrinti, terminijai, simboliams, tyrimų ir bandymų būdams, pakuotei, ženklinimui ir ženklinimui etiketėmis taikomi reikalavimai;

- b) standartas – tai pripažintos standartizavimo institucijos pakartotiniam arba nuolatiniam naudojimui patvirtintos techninės gaminio charakteristikos, kurių laikytis iš esmės neprivaloma;

- c) Eurokontrolės standartas – tai Eurokontrolės privalomos fizikinių charakteristikų, konfigūracijos, medžiagos, veikimo, darbuotojų arba procedūros sudedamosios dalys, kurių vienodas taikymas laikomas esminiu dalyku diegiant integruotą oro navigacijos paslaugų (ATS) sistemą (privalomos sudedamosios dalys sudaro Eurokontrolės norminio dokumento dalį).

3 straipsnis

1. Laikydamosi 6 straipsnyje nustatytos tvarkos, Komisija identifikuoja ir priima Eurokontrolės standartus ir vėlesnius šių standartų pakeitimus, ypač susijusius su I priede išvardytais sritimis, kurie pagal Bendrijos teisės aktus paskelbiami privalomais. Visų techninių charakteristikų, kurios pirmiau buvo paskelbtos privalomomis, nuorodas Komisija skelbia *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje*. (Pataisytas vertimas)

2. Siekdama užtikrinti, kad I priedas, kuriame išvardyti parengtini Eurokontrolės standartai, būtų kuo išsamesnis, pagal laikydamosi 6 straipsnyje nustatytos tvarkos ir pasitarusi su Eurokontrole, Komisija, laikydamosi Eurokontrolės padarytų pakeitimų, gali, jeigu reikia, iš dalies pakeisti I priedą.

<...>

4 straipsnis

Siekdama prireikus papildyti Eurokontrolės standartų įgyvendinimo tvarką, Komisija pagal Direktyvos 83/189/EEB nuostatas ir pasitarusi su Eurokontrole, Europos standartizacijos institucijoms gali suteikti standartizavimo įgaliojimus.

5 straipsnis

1. Nepažeisdamos Direktyvų 77/62/EEB ir 90/531/EEB nuostatų, valstybės narės imasi visų veiksmų, būtinų užtikrinti, kad su kiekviena sutartimi susijusiuose bendruosiuose dokumentuose arba techninėse sąlygose II priede apibrėžtas sutartis sudarantys civiliniai subjektai, kai perkama oro navigacijos įranga, remtųsi pagal šią direktyvą priimtomis techninėmis sąlygomis.

2. Siekdamos užtikrinti, kad II priedas būtų kuo išsamesnis, valstybės narės Komisijai praneša apie visus savo sąrašų pakeitimus. Komisija II priedą iš dalies pakeičia laikydamosi 6 straipsnyje nustatytos tvarkos.“

Bylos aplinkybės ir ikiteisminė procedūra

1. Eurokontrolės vaidmuo ir veikla

- 4 Siekdama įgyvendinti savo tikslą – plėtoti vieningą Europos oro navigacijos valdymo sistemą – Eurokontrolė, dalyvaujant nacionalinėms institucijoms, oro navigacijos paslaugų teikėjams, civilinių ir karinių orlaivių naudotojams, oro uostams, pramonės įmonėms, profesinėms organizacijoms ir suinteresuotoms Bendrijos institucijoms, plečia, koordinuoja ir planuoja Europos masto strategijas ir įgyvendina su jomis susijusių veiksmų planus. Šioje byloje nagrinėjamos tik trys Eurokontrolės veiklos sritys.

- 5 Pirmoji nagrinėjama veiklos sritis apima reglamentavimo, standartizavimo ir sertifikavimo veiklą. Atsižvelgiant į šioje konvencijoje apibrėžtus tikslus, Eurokontrolės valstybės narės visų pirma susitaria priimti ir taikyti „bendrus standartus ir techninius reikalavimus“ oro navigacijos sektoriuje. Eurokontrolėi patikėta parengti šiuos standartus ir techninius reikalavimus. Konkrečiai kalbant, standartus ir techninius reikalavimus rengia agentūra – Eurokontrolės vykdomasis organas, – kuriai vadovauja organizacijos taryba: ją sudaro Eurokontrolės valstybių narių atstovai (kiekvienos organizacijos valstybės narės civilinės aviacijos administracijos direktoriai), turintys priimti sprendimus dėl taip parengtų techninių standartų priėmimo. Eurokontrolė savo standartizavimo veiklą vykdo visų pirma pagal programą EATCHIP (Europos oro navigacijos valdymo harmonizavimo ir integravimo programa), kurią 1990 metais parengė Europos civilinės aviacijos konferencija (ECAC), kad ATM sistemos būtų suderintos bei vėliau galutinai sujungtos konferencijos valstybėse narėse.

- 6 Iki šiol Komisija kaip Bendrijos techninius reikalavimus patvirtino tris Eurokontrolės standartus, parengtus Direktyvos 93/65 prasme (žr. Direktyvą 97/15 ir 2000 m. rugsėjo 6 d. Komisijos reglamentą (EB) Nr. 2082/2000, patvirtinantį Eurokontrolės standartus ir iš dalies keičiantį Direktyvą 97/15 (OL L 254, p. 1), iš dalies pakeistą 2002 m. birželio 4 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 980/2002 (OL L 150, p. 38)):

- Eurokontrolės centralizuotų operatyviųjų duomenų mainų standartą (OLDI),

- Eurokontrolės oro navigacijos paslaugų duomenų mainų pateikimo standartą (ADEXP),

- Eurokontrolės standartą, pavadintą „Skrydžių duomenų mainų – sąsajos valdymo dokumentu“ (FDE-ICD).

- 7 Antra šioje byloje nagrinėjama veiklos sritis apima Eurokontrolės mokslo tyrimų ir plėtros uždavinį, pagal kurį koordinuojamos nacionalinės mokslo tyrimų ir plėtros politikos oro navigacijos srityje bei šioje srityje vykdomi bendri tyrimai ir kuriamos naujos technologijos. Dėl to Eurokontrolė kuria ir įsigyja ATM įrangos prototipus ir sistemas, kaip antai radarų kontrolės sistemas, kad galėtų apibrėžti ir įteisinti naujus standartus bei techninius reikalavimus. Viena iš tokiu būdu sukurtų sistemų yra radarų kontrolės sistema ARTAS, dėl kurios įmonė *Thomson-CSF* (dabartinis pavadinimas – *Thales*) po viešojo pirkimo konkurso pasirašė rengimo sutartį. Šios veiklos srityje Eurokontrolė įdiegė tam tikrą intelektinės nuosavybės teisių, susijusių su įmonių, su kuriomis ji pasirašė mokslo tyrimų sutartis, sukurtais prototipais, ypač kiek tai susiję su programinėmis įrangomis, tvarką. Vėlesnė galimybė kitoms

įmonėms konkurentėms pasinaudoti šiomis intelektinės nuosavybės teisėmis, visų pirma galimybė pasinaudoti nemokamai, iš esmės priklauso nuo to, ar susitariančiosios šalys parengė šią programinę įrangą būtent pagal su Eurokontrolė pasirašytą mokslo tyrimų sutartį, ar pakartotinai panaudoti jau sukurti produktai.

- 8 Trečia ir paskutinė su šia byla susijusi sritis yra Eurokontrolės pagal prašymą teikiama pagalba valstybių narių valdžios institucijoms, ypač planavimo, techninių reikalavimų rengimo ir ATM paslaugų bei sistemų rengimo srityse. Šiomis aplinkybėmis Eurokontrolės visų pirma gali būti prašoma padėti nacionalinėms oro navigacijos kontrolės institucijoms įgyvendinti viešojo pirkimo procedūras įsigyjant ATM įrangą ir sistemas.

2. Ikiteisiminė procedūra

- 9 Ieškovė, *SELEX Sistemi Integrati SpA* (ankstesnis pavadinimas – *Alenia Marconi Systems SpA*), nuo 1961 m. veikia oro navigacijos valdymo sistemų srityje. 1997 m. spalio 28 d. ji kreipėsi į Komisiją su skundu pagal 1962 m. vasario 6 d. Pirmojo Tarybos reglamento, įgyvendinančio Sutarties (81) ir (82) straipsnius (OL 13, 1962, p. 204), 3 straipsnio 2 dalį, kuriuo atkreipė Komisijos dėmesį į tam tikrus konkurencijos taisyklių pažeidimus, Eurokontrolės tariamai įvykdytus jai įgyvendinant savo uždavinį standartizuoti įrangą ir ATM sistemas (toliau – skundas).

10 Skunde buvo nurodyti šie kaltinimai:

- intelektinės nuosavybės teisių valdymo režimas, susijęs su Eurokontrolės sudarytomis sutartimis dėl naujų sistemų prototipų, kompiuterinės ir programinės įrangos posistemų, skirtų taikyti ATM srityje, rengimo ir įsigijimo, gali sukurti faktines monopolijas sistemų, kurioms vėliau Eurokontrolė rengia standartus, gamybos srityje,

- ši padėtis yra dar rimtesnė, nes Eurokontrolė neįgyvendino priemonių, užtikrinančių skaidrumo, atvirumo ir nediskriminavimo principų laikymąsi įsigyjant sistemų ir posistemų prototipus, kurie naudojami apibrėžiant standartus,

- be to, atsižvelgiant į dabartinę sistemą matyti, kad standartizavimo tikslams naudojamus prototipus teikiančios įmonės, įgyvendindamos nacionalinių institucijų organizuojamą viešąjį pirkimą dėl ATM įrangos įsigijimo, palyginti su jų konkurentais, yra ypač palankioje padėtyje.

11 1998 m. gegužės 15 d. ir rugsėjo 29 d. raštais ieškovė skundą papildė.

12 1998 m. lapkričio 3 d. raštu, kurį pasirašė Konkurencijos ir Transporto generalinių direktoratų (GD) generaliniai direktoriai (toliau – 1998 m. lapkričio 3 d. raštas), Komisija paragino Eurokontrolę pateikti savo pastabas dėl skundo. Prie šio rašto pridėta Komisijos tarnybų parengta glausta analizė, kurioje buvo pabrėžiamos dėl

skunde nurodytos Eurokontrolės veiklos galinčios iškilti problemos, ypač kiek tai susiję su ATM produktų, sistemų ir paslaugų vidaus rinkos veikimu. Tačiau Komisija konkrečiai nurodė, kad ši analizė nebuvo lemiama, kiek tai susiję su Bendrijos konkurencijos taisyklių taikymu šioje pagrindinėje byloje. 1998 m. lapkričio 12 d. Komisija informavo ieškovę apie 1998 m. lapkričio 3 d. raštą ir jo turinį.

- 13 Atsakydama į Komisijos raginimą, savo pastabas dėl skundo bei dėl Komisijos analizės Eurokontrolė pateikė 1999 m. liepos 2 d. raštu, kurį sudarė dviejų puslapių lydraštis ir dvylika puslapių pastabų. Pastarosios 1999 m. rugpjūčio 12 d. Komisijos raštu buvo išsiųstos ieškovei, kuri į jas atsakė 2000 m. vasario 14 d. ir kovo 28 d. raštais.
- 14 2000 m. birželio 15 d. raštu Komisija informavo ieškovę apie tai, kad, jos manymu, skunde nurodyti faktai nepatenka į EB 82 straipsnio taikymo sritį ir kad bet kuriuo atveju jie neleidžia daryti išvados dėl šio straipsnio pažeidimo. 2001 m. sausio 15 d. ir 2002 m. rugpjūčio 2 d. raštais ieškovė patvirtino savo nuomonę. Atsižvelgdama į 1998 m. gruodžio 22 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 2842/98 dėl šalių išklausymo nagrinėjant tam tikras bylas pagal EB steigimo sutarties (81) ir (82) straipsnius (OL L 354, p. 18) 6 straipsnį, 2003 m. rugsėjo 25 d. rašte Komisija vis dėlto nurodė ieškovei nemananti, jog skunde nurodytų motyvų pakanka, kad jis būtų patenkintas. 2003 m. lapkričio 14 d. raštu ieškovė atsakė, kad jos nuomonė nesikeičia.
- 15 2004 m. vasario 12 d. raštu Komisija atmetė skundą (toliau – ginčijamas sprendimas), iš esmės nurodydama 2003 m. rugsėjo 25 d. rašte pateiktus vertinimus. Konkrečiai kalbant, ginčijamajam sprendime ji nurodė, kad:

- Bendrijos konkurencijos taisyklės iš esmės yra taikomos tarptautinėms organizacijoms, kaip antai Eurokontrolei, jei konkreti veikla gali būti laikoma ekonomine,

- skunde nurodoma Eurokontrolės veikla nėra ekonominė ir todėl Eurokontrolė negali būti laikoma įmone EB 82 straipsnio prasme; bet kuriuo atveju, net laikant įmonės veiklą ekonomine, ji neprieštaruja EB 82 straipsniui,

- Eurokontrolės neatlygintinai vykdoma techninio standartizavimo veikla atitinka viešąjį interesą, neturima tikslo gauti pelno ir privataus tikslo, ja taip pat nesiekama apmokestinti arba nustatyti vartotojams teiktinų paslaugų formų, o tai šalina jos ekonominį pobūdį,

- kalbant apie prototipų įsigijimą ir intelektinės nuosavybės teisių valdymą, pažymėtina, kad skunde nenurodoma jokia konkreti faktinė aplinkybė, kuri reikštų piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi,

- kalbant apie intelektinės nuosavybės teisių valdymo režimą, Eurokontrolė neatlygintinai suteikia suinteresuotosioms įmonėms intelektinės nuosavybės teises, kurių ji įgijo veikdama mokslo tyrimų ir plėtros srityje; net laikant intelektinės nuosavybės teisių valdymą ekonomine veikla, tai, kad mokslo tyrimuose ir plėtroje dalyvavusios įmonės turi techninį pranašumą, kuriuo jos gali pasinaudoti per viešąjį pirkimą, nėra piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi, kuriuo Eurokontrolė gali būti apkaltinta,

- kiek tai susiję su Eurokontrolės pagal prašymą teikiama pagalba nacionalinėms valdžios institucijoms, ji negali būti ekonominė veikla, nes teikiama be atlygio; be to, vykdydama šią veiklą Eurokontrolė neturi jokios sprendimų priėmimo galios – ją turi tik nacionalinės valdžios institucijos.

Procesas Pirmosios instancijos teisme ir šalių reikalavimai

- 16 2003 m. balandžio 23 d. ieškovė Pirmosios instancijos teismo kanceliarijai pateikė šį ieškinį.
- 17 2004 m. rugsėjo 1 d. pareiškimu, kurį Pirmosios instancijos teismo kanceliarija įregistravo 2004 m. rugsėjo 2 d., Eurokontrolė prašo leisti įstoti į bylą Komisijos pusėje.
- 18 2004 m. spalio 25 d. Nutartimi Pirmosios instancijos teismo antrosios kolegijos pirmininkas pagal Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 116 straipsnio 6 dalį leido Eurokontrolėi įstoti į bylą Komisijos pusėje, pateikiant savo pastabas žodinėje proceso dalyje.
- 19 2005 m. vasario 25 d. dokumentu ieškovė paprašė, kad Komisija būtų paraginta, taikant proceso organizavimo priemones, pateikti 1998 m. lapkričio 3 d. raštą, visus kitus vykstant administracinei procedūrai jos tarnybų parengtus dokumentus, technines analizes, jos tarnybų galimą susirašinėjimą su Eurokontrolė bei pastarosios parengtus dokumentus.

- 20 2005 m. kovo 11 d. raštu, kuris buvo įregistruotas 2005 m. kovo 18 d., Komisija pateikė 1998 m. lapkričio 3 d. raštą. Teigdama, kad ji neturėjo kitų dokumentų, naudingų pridėti prie bylos medžiagos, ir kad ieškovės prašymas buvo bendras ir nemotyvuotas, ji prieštaravo dėl kitų jos prašyme nurodytų reikalavimų.
- 21 2005 m. balandžio 5 d. Sprendimu Pirmosios instancijos teismo antrosios kolegijos pirmininkas paragino įstojančią į bylą šalį pagal Procedūros reglamento 64 straipsnio 3 dalies b punktą pateikti savo pareiškimą.
- 22 2005 m. balandžio 27 d. pateiktu dokumentu ieškovė pateikė prašymą taikyti tyrimo priemones, kad būtų apklausti liudytojai, o Komisija pateiktų dokumentus, bei nurodė tris naujus ieškinio pagrindus, susijusius atitinkamai su akivaizdžia faktinių ir teisinių aplinkybių vertinimo klaida, kruopštumo ir nešališkumo įpareigojimų pažeidimu bei piktnaudžiavimu įgaliojimais, atsiradusiu pažeidus ieškovės teisę gauti informacijos ir rungtyniškumo principą.
- 23 2005 m. birželio 16 d. įstojantis į bylą asmuo pateikė savo pareiškimą.
- 24 Remdamasis teisėjo pranešėjo pranešimu, Pirmosios instancijos teismas (antroji kolegija) nusprendė pradėti žodinę proceso dalį netaikant tyrimo priemonių. Tačiau jis nusprendė užduoti šalims klausimus, ragindamas atsakyti į juos žodžiu per posėdį.

25 Šalių žodžiu išdėstyti argumentai ir atsakymai į Pirmosios instancijos teismo klausimus buvo išklausti 2006 m. sausio 31 d. posėdyje. Pirmosios instancijos teismui pateikus pastabas, ieškovė šiek tiek pakeitė savo pirminius reikalavimus.

26 Ieškovė Pirmosios instancijos teismo prašo:

- panaikinti ir (arba) iš dalies pakeisti ginčijamą sprendimą,
- priteisti iš Komisijos šioje instancijoje patirtas bylinėjimosi išlaidas.

27 Komisija Pirmosios instancijos teismo prašo:

- atmesti ieškinį,
- priteisti iš ieškovės bylinėjimosi išlaidas.

Dėl teisės

1. *Dėl ieškovės prašymo, susijusio su ginčijamo sprendimo panaikinimu ir (arba) jo pakeitimu iš dalies, priimtinumą*

28 Ieškovė aiškiai nenurodo, ar prašymas iš dalies pakeisti ginčijamą sprendimą turi būti laikomas papildomu prašymu. Bet kuriuo atveju pagal nusistovėjusią teismų

praktiką Bendrijos teisėjas, vykdydamas teisėtumo priežiūrą, neturi teisės nurodyti Bendrijos institucijoms atlikti tam tikrus veiksmus arba veikti jų vietoje – būtent suinteresuotoji valdžios institucija, siekdama įgyvendinti pagal ieškinį dėl panaikinimo priimtą sprendimą, turi prievolę imtis priemonių (1998 m. sausio 27 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Ladbroke Racing prieš Komisiją*, T-67/94, Rink. p. II-1, 200 punktas ir 1998 m. rugsėjo 15 d. Sprendimo *European Night Services ir kt. prieš Komisiją*, T-374/94, T-375/94, T-384/94 ir T-388/94, Rink. p. II-3141, 53 punktas).

- 29 Taigi pirmasis ieškovės reikalavimas, kiek tai susiję su ginčijamo sprendimo pakeitimu iš dalies, atmetinas kaip nepriimtinas.

2. Dėl naujų ieškovės ieškinio pagrindų priimtimumo

Šalių pastabos

- 30 Atskiru dokumentu, užregistruotu Pirmosios instancijos teismo kanceliarijoje 2005 m. balandžio 27 d., ieškovė pateikė tris naujus ieškinio pagrindus, atitinkamai susijusius su akivaizdžia faktinių ir teisinių aplinkybių vertinimo klaida, kruopštumo ir nešališkumo ipareigojimų pažeidimu bei piktnaudžiavimu įgaliojimais, atsiradusiu pažeidus ieškovės teisę gauti informacijos ir rungtyniškumo principą.
- 31 Ieškovė naujų ieškinio pagrindų pateikimą grindžia tuo, kad pasibaigus rašytinei proceso daliai ir vykstant procesui pagal Procedūros reglamento 48 straipsnį paaiškėjo naujos faktinės aplinkybės. Iš tikrųjų, ieškovės manymu, tokia aplinkybę sudaro tai, kad Komisija kaip priedą prie savo 2005 m. kovo 11 d. pastabų pateikė 1998 m. lapkričio 3 d. raštą. Ji 2005 m. balandžio 27 d. pateiktame dokumente teigia,

kad tik skaitydama atsiliepimą į ieškinį, prie kurio pridėtas 1999 m. liepos 2 d. Eurokontrolės direktoriaus raštas, ji sužinojo, jog 1998 m. lapkričio 3 d. raštas nebuvo tik paprastas skundo lydraštis; jame buvo ir skundo analizė, pasirašyta dviejų Komisijos generalinių direktorių.

- 32 Komisija nusprendė atmesti naujus ieškinio pagrindus kaip nepriimtinius. 1998 m. lapkričio 12 d. raštu ieškovė pakankamai gerai buvo informuota apie 1998 m. lapkričio 3 d. rašto išsiuntimą, jo turinį ir jį pasirašiusius asmenis.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

- 33 Pagal Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 48 straipsnio 2 dalies pirmąją pastraipą proceso metu negalima pateikti naujų ieškinio pagrindų, išskyrus atvejus, kai jie pagrindžiami teisinėmis arba faktinėmis aplinkybėmis, kurios tapo žinomos vykstant procesui. Taigi reikia išnagrinėti, ar taip yra šioje byloje.
- 34 Šiuo klausimu pažymėtina, kad 1998 m. lapkričio 12 d. raštu (žr. 12 punktą) ieškovei buvo pranešta, jog direktoratų „Konkurencija“ ir „Transportas“ generaliniai direktoriai, išnagrinėję skunde nurodytus teisinius ir ekonominius aspektus, išsiuntė Eurokontrolėi raštą, raginantį ją pateikti savo pastabas, kad jie atkreipė Eurokontrolės dėmesį į tam tikrus jos standartizavimo politikos aspektus, ir kad Eurokontrolė buvo paraginta, bendradarbiaujant su Komisijos tarnybomis, apibrėžti neutralų ir nuoseklų požiūrį, kiek tai susiję su jos santykiais su įmonėmis. Rašto pabaigoje skelbiama, kad ieškovė buvo laikoma informuota apie Eurokontrolės atsakymą bei Komisijos tarnybų ir Eurokontrolės diskusijų eigą.

- 35 Pažymėtina, kad paprastas skundo lydraštis dažniausia nebūna pasirašomas Komisijos generalinio direktoriaus ar juo labiau dviejų generalinių direktorių. Be to, ieškovei suteikta informacija, kad Komisija atkreipė Eurokontrolės dėmesį į tam tikrus jos vykdomos standartizavimo politikos aspektus, ir pranešė, jog ji siekė inicijuoti bendrus svarstymus, leido daryti išvadą, kad 1998 m. lapkričio 3 d. rašte tikriausiai buvo nurodyti skundo nagrinėjimui esminiai svarstymai. Tai patvirtino 1999 m. liepos 2 d. Eurokontrolės pastabos dėl skundo, kurios ieškovei buvo išsiųstos 1999 m. rugpjūčio 12 dieną. Šių pastabų įžanginėje dalyje aiškiai nurodyta, kad skunde, be kita ko, buvo pateikta „glausta Komisijos analizė, susisteminti išankstinį teisinių aspektų tyrimą, tačiau nurodanti pastabas dėl Eurokontrolės veiklos, kuri jai atrodė kritikuotina ir derintina su Bendrijos praktika“.
- 36 Šiomis aplinkybėmis matyti, kad 1999 m. liepos 2 d. Eurokontrolės direktoriaus rašte nebuvo nurodyta daugiau aplinkybių, susijusių su dviejų Komisijos generalinių direktorių pasirašyto analitinio lydraščio buvimu, nei 1998 m. lapkričio 12 d. Komisijos rašte arba Eurokontrolės pastabose dėl skundo.
- 37 Kalbant apie dvi ieškovės konkrečiai nurodytas 1999 m. liepos 2 d. Eurokontrolės direktoriaus rašto dalis, kuriose pateikiamos Komisijos tarnybų pastabos dėl kelių pagrindinių Eurokontrolės veiklos krypčių ir Komisijos pasiūlymo bendrai apsvarstyti šiuos klausimus nagrinėjant skundą, konstatuotina, kad jose nėra pateikta jokios papildomos informacijos, kurios nebūtų 1998 m. lapkričio 12 d. rašte arba Eurokontrolės pastabose dėl skundo, kur, be kita ko, nurodytos Eurokontrolės veiklos rūšys, kurios Komisijai atrodė „kritikuotinos“.
- 38 Taigi ieškovė iš 1998 m. lapkričio 12 d. Komisijos rašto ir Eurokontrolės pastabų dėl skundo, kurios jai buvo išsiųstos 1999 m. rugpjūčio 12 d., galėjo suprasti, kad veiksmų, kuriais kaltinama Eurokontrolė, analizė buvo pridėta prie 1998 m. lapkričio

3 d. rašto. Todėl konstatuotina, kad, atsižvelgiant į 1998 m. lapkričio 12 d. Komisijos raštą, ieškovė neturėjo tinkamo pagrindo teigti, jog vien iš prie atsiliepimo į ieškinį pridėto 1999 m. liepos 2 d. Eurokontrolės rašto ji galėjusi suprasti, kad 1998 m. lapkričio 3 d. raštas nebuvo paprasčiausias jos skundo lydraštis; jame, be kita ko, buvo pateikta jo analizė, kuri buvo pasirašyta dviejų Komisijos generalinių direktorių. Ji negali remtis šiuo 1999 m. liepos 2 d. raštu kaip faktine aplinkybe, kuri paaiškėjo tik vykstant procesui.

39 Be to, 1998 m. lapkričio 3 d. raštas neturi tos prasmės, kurią ieškovė nori jam suteikti. Jame Komisija niekur nenurodo, kad Eurokontrolės vykdoma veikla yra ekonominė, ir kad todėl jai taikomos Bendrijos konkurencijos taisyklės. Be to, jame aiškiai nurodoma, kad pridėta analizė padaryta „nepažeidžiant Bendrijos konkurencijos taisyklių taikymo <...>“, o tai paaiškina, kodėl ji taip pat nagrinėja poveikį, kurį Eurokontrolės vykdoma veikla, nors ir ne ekonominė, gali turėti įmonių, veikiančių ATM įrangos sektoriuje, konkurencijos sąlygoms.

40 Darytina išvada, kad šie nauji ieškinio pagrindai atmestini kaip nepriimtini.

3. Dėl įstojančio į bylą asmens pateikto ieškinio pagrindo, susijusio su jo imunitetu pagal tarptautinę viešąją teisę, priimtimumo

41 Komisijos pusėje įstojęs į bylą asmuo, kaip ir pastaroji, prašo atmesti ieškinį. Grįsdamas savo reikalavimus, jis atitinkamai nurodo du ieškinio pagrindus, susijusius su Europos Sąjungos taisyklių netaikymu Eurokontrolei dėl jos turimo

imuniteto pagal tarptautinę viešąją teisę ir su tuo, kad Eurokontrolė nėra įmonė EB 82 straipsnio prasme. Konstatuotina, kad Komisija nenurodė pirmojo ieškinio pagrindo.

- 42 Šiuo klausimu primintina, kad nors pagal Teisingumo Teismo statuto 40 straipsnio ketvirtąją pastraipą, taikomą procesui Pirmosios instancijos teisme pagal minėto Statuto 53 straipsnio pirmąją pastraipą, ir pagal Pirmosios instancijos teismo Procedūros reglamento 116 straipsnio 3 dalį nedraudžiama įstojančiam į bylą asmeniui pateikti naujų arba kitokių argumentų, nei pateikė šalis, kurios pusėje jis įstojo į bylą, – priešingu atveju jam įstojant į bylą būtų tik pakartojami ieškinyje nurodyti argumentai – negalima sutikti, kad šios nuostatos jam leidžia, nurodant naujus ieškinio pagrindus, pakeisti arba iškreipti ginčo dalyką, kuris buvo apibrėžtas ieškinyje (žr. 1961 m. vasario 23 d. Teisingumo Teismo sprendimo *De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg prieš Aukštąją instituciją*, 30/59, Rink. p. 3, 37; 1993 m. kovo 24 d. Sprendimo *CIRFS ir kt. prieš Komisiją*, C-313/90, Rink. p. I-1125, 22 punktą; 1999 m. liepos 8 d. Sprendimo *Chemie Linz prieš Komisiją*, C-245/92 P, Rink. p. I-4643, 32 punktą; 1995 m. birželio 8 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Siemens prieš Komisiją*, T-459/93, Rink. p. II-1675, 21 punktą; 1998 m. birželio 25 d. Sprendimo *British Airways ir British Midland Airways prieš Komisiją*, T-371/94 ir T-394/94, Rink. p. II-2405, 75 punktą; 1999 m. gruodžio 1 d. Sprendimo *Boehringer prieš Tarybą ir Komisiją*, T-125/96 ir T-152/96, Rink. p. II-3427, 183 punktą; 2002 m. vasario 28 d. Sprendimo *Atlantic Container Line ir k.t. prieš Komisiją*, T-395/94, Rink. p. II-875, 382 punktą ir 2003 m. balandžio 3 d. Sprendimo *BaByliss prieš Komisiją*, T-114/02, Rink. p. II-1279, 417 punktą).
- 43 Kadangi įstojantys į bylą asmenys pagal Procedūros reglamento 116 straipsnio 3 dalį turi priimti bylą tokią, kokia ji yra jų įstojimo metu, ir, atsižvelgiant į Teisingumo Teismo statuto 40 straipsnio ketvirtąją pastraipą, įstojimo į bylą paaiškinimo dalykas negali būti kitoks nei vienos iš pagrindinių šalių reikalavimų palaikymas, konstatuotina, kad Eurokontrolė, kaip įstojęs į bylą asmuo, neturi teisės nurodyti šio ieškinio pagrindo, susijusio su savo imunitetu pagal viešąją tarptautinę teisę.
- 44 Taigi Eurokontrolės nurodytas pirmasis ieškinio pagrindas atmestinas kaip nepriimtinas.

4. Dėl panaikinimo prašymo

- 45 Grįsdama savo panaikinimo prašymą ieškovė ieškinyje nurodo tris pagrindus, susijusius atitinkamai su akivaizdžia vertinimo klaida, kalbant apie Bendrijos konkurencijos nuostatų taikymą Eurokontrolei, akivaizdžia vertinimo klaida, kalbant apie galimą Bendrijos konkurencijos nuostatų pažeidimą, ir esminių procedūros reikalavimų pažeidimu.
- 46 Vis dėlto, atsižvelgiant į ieškovės argumentus, atrodo, kad, nepaisant bendros nuorodos į „Bendrijos konkurencijos nuostatas“, pirmieji du ieškinio pagrindai iš tikrųjų yra susiję tik su EB 82 straipsniu. Taigi pirmieji du ieškovės ieškinio pagrindai bus nagrinėjami tik atsižvelgiant į šį straipsnį.
- 47 Be to, kalbant apie šiuos pirmuosius ieškinio pagrindus, pažymėtina, jog kai Komisijos sprendimo rezoliucinė dalis pagrįsta keliomis argumentų grupėmis, kurių kiekvienos pakanka pagrįsti šią dalį, nagrinėjamas sprendimas naikintinas tik tuo atveju, jei visi šie pagrindai yra neteisėti. Su vienu argumentu susijusios klaidos ar kito pažeidimo nepakanka ginčijamo sprendimo panaikinimui pagrįsti, jeigu ši klaida negalėjo turėti lemiamos įtakos Komisijos sprendimo rezoliucinei daliai (analogiškai žr. 2002 m. gegužės 14 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Graphischer Maschinenbau prieš Komisiją*, T-126/99, Rink. p. II-2427, 49–51 punktus ir juose nurodytą teismų praktiką bei 2005 m. gruodžio 14 d. Sprendimo *General Electric prieš Komisiją*, T-210/01, Rink. p. II-5575, 43 punktą).
- 48 Šiuo atveju EB 82 straipsnis, kurio taikymo ieškovė pageidautų, draudžia įmonei piktnaudžiauti dominuojančia padėtimi rinkoje. Be galimo poveikio prekybai tarp valstybių narių, ši nuostata nustato du kumuliatyvius kriterijus: pirmasis –

atitinkamos įmonės užimama dominuojanti padėtis, antrasis – piktnaudžiavimas šia dominuojančia padėtimi. Kaip jau buvo nustatyta (15 punktas), Komisija nutarė, kad Eurokontrolė nebuvo įmonė, ir bet kuriuo atveju nagrinėjami veiksmai neprieštaravo EB 82 straipsniui. Taigi ji grindė savo ginčijamą sprendimą dviem išvadomis, kad nė vienas iš dviejų nurodytų kriterijų šioje pagrindinėje byloje nebuvo tenkinamas – kiekvienos iš šių išvadų pakanka pagrįsti ginčijamo sprendimo rezoliucinę dalį.

- 49 Iš to, kas pasakyta, aišku, kad siekiant panaikinti ginčijamą sprendimą turi būti priimti abu pirmieji ieškovės nurodyti ieškinio pagrindai – pirmasis, kuriuo kritikuojamas sprendimo teisėtumas pagal pirmąjį kriterijų, ir antrasis, kuriuo kritikuojamas sprendimo teisėtumas pagal antrąjį kriterijų.

Dėl pirmojo ieškinio pagrindo, pagrįsto akivaizdžia vertinimo klaida, kiek tai susiję su EB 82 straipsnio taikymu Eurokontrolėi

- 50 EB 82 straipsnio taikymas šioje byloje reiškia, kad Eurokontrolė yra įmonė Bendrijos teisės prasme. Šiuo atžvilgiu primintina, kad pagal nusistovėjusią teismų praktiką konkurencijos teisės kontekste įmonės sąvoka apima bet kokią ekonominę veiklą vykdančią subjektą, neatsižvelgiant į jo teisinį statusą ar finansavimo būdus, o ekonomine veikla yra bet kuri veikla, kurią sudaro prekių tiekimas ar paslaugų teikimas atitinkamoje rinkoje (žr., be kita ko, 1991 m. balandžio 23 d. Sprendimo *Höfner ir Elser*, C-41/90, Rink. p. I-1979, 21 punktą; 1995 m. lapkričio 16 d. *Fédération française des sociétés d'assurances ir kt.*, C-244/94, Rink. p. I-4013, 14 punktą; 1997 m. gruodžio 11 d. Sprendimo *Job Centre*, C-55/96, Rink. p. I-7119, 21 punktą; 1998 m. birželio 18 d. Sprendimo *Komisija prieš Italiją*, C-35/96, Rink. p. I-3851, 36 punktą ir 2000 m. rugsėjo 12 d. Sprendimo *Pavlov ir kt.*, C-180/98–C-184/98, Rink. p. I-6451, 74 punktą).

51 Ieškovė teigia, kad šioje byloje nagrinėjama Eurokontrolės veikla, t. y. standartizavimas, mokslo tyrimai ir plėtra bei pagalba nacionalinėms valdžios institucijoms, yra ekonominė, todėl Eurokontrolė turi būti laikoma įmone EB 82 straipsnio prasme. Komisija savo ruožtu remiasi 1994 m. sausio 19 d. Teisingumo Teismo sprendimu *SAT Fluggesellschaft* (C-364/92, Rink. p. I-43), kurio 30 ir 31 punktuose Teisingumo Teismas nutarė:

„30 Vertinant bendrai, visa Eurokontrolės veikla, atsižvelgiant į jos pobūdį, tikslą ir jai taikomas taisykles, yra susijusi su prerogatyvų dėl oro erdvės kontrolės ir priežiūros, kurios paprastai priklauso viešajai valdžiai, įgyvendinimu. Jos nėra ekonominės, o tai pateisintų Sutarties konkurencijos taisyklių taikymą.

31 Taigi pažymėtina, kad tokia tarptautinė organizacija, kokia yra Eurokontrolė, nėra įmonė, kuriai būtų taikomos EB (82) ir EB (86) straipsnių nuostatos.“

52 Kiek tai susiję su šio sprendimo rezoliucine dalimi, joje paprasčiausia skelbiama, jog „EB (82) ir EB (86) straipsniai turi būti aiškinami taip, kad tokia tarptautinė organizacija, kokia yra Eurokontrolė, nėra įmonė šių straipsnių prasme“.

53 Iš to Komisija daro išvadą, kad Teisingumo Teismas, atsižvelgdamas į visas aplinkybes ir Eurokontrolės vykdomos veiklos visumą, neigė, jog Eurokontrolė gali būti laikoma įmone Bendrijos konkurencijos teisės prasme.

54 Tačiau konstatuotina, kad Teisingumo Teismas savo argumentus, atsižvelgdamas į ekonominės veiklos sąvoką, išimtinai grindė oro bendrovės *SAT Fluggesellschaft mbH* ir Eurokontrolės ginče nagrinėjama pastarosios veikla, būtent mokesčių, kuriais apmokestinami oro navigacijos paslaugų naudotojai, įvedimu ir surinkimu dalyvaujančių valstybių naudai. Iš tikrųjų Teisingumo Teismas sprendimo 22 punkte nurodė šioje pagrindinėje byloje nagrinėjamos veiklos dalį, tačiau neišnagrinėjo, ar buvo kalbama apie ekonominę veiklą jo praktikos prasme. Tačiau kadangi Sutarties konkurencijos nuostatos gali būti taikomos organizacijos veiklai, kurią galima atskirti nuo veiklos, kurią ji vykdo kaip valdžios institucija (1985 m. liepos 11 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš Vokietiją*, 107/84, Rink. p. 2655, 14 ir 15 punktai ir 2000 m. gruodžio 12 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Aéroports de Paris prieš Komisiją*, T-128/98, Rink. p. II-3929, 108 punktas), atskiros organizacijos veiklos rūšys turi būti nagrinėjamos atskirai, ir dėl to, kad viena veikla sutampa su viešosios valdžios tam tikromis vykdomomis prerogatyvomis, nereiškia, kad kita veikla negali būti ekonominė (šia klausimu žr. minėto sprendimo *Aéroports de Paris prieš Komisiją* 109 punktą). Atsižvelgiant į apribotą Teisingumo Teismo tyrimo apimtį, aiškėja, kad, nepaisant 31 punkte ir sprendimo rezoliucinėje dalyje išdėstyto teksto bendrumo, minėtas sprendimas *SAT Fluggesellschaft*, kiek tai susiję su kita veikla, nepašalina galimybės pripažinti Eurokontrolės įmone EB 82 straipsnio prasme.

55 Todėl, kiek tai susiję su ieškovės ginčijama Eurokontrolės veikla, reikia nustatyti, ar ji yra atskiriama nuo viešojo uždavinio vykdymo veiklos, ir ar ji yra ekonominė nurodytos teismų praktikos bei 50 punkto prasme.

Dėl Eurokontrolės techninio standartizavimo veiklos

— Šalių argumentai

56 Ieškovė teigia, kad Eurokontrolės standartizavimo veikla yra ekonominė. Ši techninio standartizavimo veikla objektyviai niekaip nesusijusi su oro erdvės

valdymo uždaviniais ir todėl nėra viešosios valdžios prerogatyva oro navigacijos kontrolės srityje. Ginčijamajame sprendime pateikti priešingi Komisijos argumentai, grindžiami tuo, kad nurodyta veikla yra neatlygintinė, atitinka viešąjį interesą ir ja nesiekama pelno bei nustatyti mokesčius arba vartotojams teiktinų paslaugų formas, prieštarauja nusistovėjusiai teismų praktikai. Be to, kiek tai susiję su, pavyzdžiui, Europos telekomunikacijų standartų institutu (ETSI) ir Europos nacionalinių geležinkelio transporto bendrovių asociacija, Komisija ankstesnėje teismų praktikoje jau sutiko, kad veikla, kuri yra analogiška nurodytajai skunde, laikoma ekonomine. Komisija nusprendė, kad abiem šiems atvejams buvo taikomos konkurencijos taisyklės.

57 Ieškovė teigia, kad standartizavimo veiklos ekonominis pobūdis gali išplaukti iš prototipų įsigijimo, kuris yra išankstinė standartizavimo sąlyga, ekonominio pobūdžio. Tokia veikla, kuria siekiama parengti standartus ir, kalbant bendrai, standartizuoti, yra sudėtinė konkrečios ekonominės veiklos dalis. Eurokontrolė rinkoje veikia kaip vienintelė ATM sistemų prototipų pirkėja.

58 Komisijos manymu, Eurokontrolė savo standartizavimo veiklą vykdo kaip tarptautinė organizacija susitariančiųjų valstybių vardu, ne siekdama savo intereso, kuris būtų atskiras ir nepriklausomas nuo šių valstybių narių intereso, bet siekdama viešo tikslo – išlaikyti ir tobulinti oro navigacijos saugumą. Atsižvelgiant į visas šias aplinkybes pažymėtina, kad standartizavimo veiklą vykdanči Eurokontrolė negali būti laikoma įmone EB 82 straipsnio prasme. Eurokontrolės ekonominė veikla ne tik nėra neatskiriama nuo jai, kaip tarptautinei organizacijai, patikėto uždavinio, bet iš tiesų yra susijusi su šio uždavinio esme.

— Pirmosios instancijos teismo vertinimas

- 59 Kalbant apie Eurokontrolės standartizavimo veiklą, visų pirma reikia atskirti standartų parengimą ar sukūrimą – Eurokontrolės agentūros, kaip vykdomojo organo atliekamo darbo, – nuo jų patvirtinimo Eurokontrolės taryboje. Kiek tai susiję su pastaruoju uždaviniu, pažymėtina, kad jis priskirtinas teisės aktų leidėjo kompetencijai. Iš tikrųjų Eurokontrolės tarybą sudaro kiekvienos valstybės narės civilinės aviacijos administracijos direktoriai, atitinkamų valstybių įgalioti patvirtinti techninius reikalavimus, kurie būtų privalomi visose šiose valstybėse – ši veikla yra teisiogiai susijusi su jų vykdomomis viešosios valdžios prerogatyvomis. Eurokontrolės vaidmuo turi panašumų su ministerijos veikla, kuri nacionaliniu lygmeniu rengia teisės aktus, vėliau tvirtinamus vyriausybės. Ši veikla patenka į Eurokontrolės įgyvendinamo viešojo uždavinio sritį.
- 60 Atvirkščiai, kiek tai susiję su Eurokontrolės techninių standartų parengimu ar sukūrimu, pažymėtina, kad ši veikla, priešingai nei teigia Komisija, gali būti atskirta nuo jos oro erdvės valdymo ir oro navigacijos saugumo plėtos uždavinių. Iš tikrųjų Komisijos nurodyti argumentai, siekiant įrodyti, kad Eurokontrolės standartizavimo veikla yra susijusi su šios organizacijos viešosios paslaugos uždaviniu, atsispindi tik priimant šiuos standartus, o ne juos kuriant. Konkrečiai kalbant, tai yra susiję su argumentu, pagal kurį, siekiant užtikrinti skrydžių kontrolės perdavimo patikimumą tarp nacionalinių kontrolės organizacijų, yra ypač svarbu tarptautiniu lygmeniu patvirtinti standartus ir techninius reikalavimus, susijusius su ATM sistemomis. Iš tikrųjų būtinybė patvirtinti standartus tarptautiniu lygmeniu nebūtinai reiškia, kad šiuos standartus kurianti organizacija vėliau turės juos ir patvirtinti. Šiuo klausimu Komisija neįrodė, kad tuo atveju šias dvi veiklos rūšis turi būtina vykdyti viena ir ta pati organizacija, o ne dvi atskiros organizacijos.

- 61 Tačiau Eurokontrolės su standartų rengimu susijusi veikla negali būti laikoma ekonomine. Iš tikrųjų iš nusistovėjusios teismų praktikos matyti, kad ekonominė veikla yra bet kuri veikla, kurią sudaro prekių tiekimas ar paslaugų teikimas atitinkamoje rinkoje (žr. minėto sprendimo *Aéroports de Paris prieš Komisiją* 107 punktą ir 50 punkte nurodytą teismų praktiką). Šiuo atveju ieškovė neįrodė, kad egzistavo „techninio standartizavimo paslaugų rinka ATM įrangos sektoriuje“. Vieninteliai tokių paslaugų pirkėjai galėjo būti valstybės, atstovaujamos už oro navigacijos kontrolės sritį atsakingų valdžios institucijų. Tačiau jos nusprendė pačios kurti šiuos standartus per Eurokontrolę bendradarbiaudamos tarptautiniu lygmeniu. Kadangi sukurtus standartus vėliau tvirtina Eurokontrolės taryba, rengimo rezultatai pasilieka pačioje organizacijoje ir nėra pateikiami į atitinkamą rinką. Standartizavimo srityje Eurokontrolė tėra valstybių narių veiksmų derinimo forumas, kurį jos įsteigė siekdamas suderinti savo ATM sistemų techninius standartus. Taigi šioje srityje negalima teigti, kad Eurokontrolė jiems „tiekia prekes arba teikia paslaugas“.
- 62 Tad šioje byloje ieškovė neįrodė, kad ginčijamą veiklą sudaro prekių tiekimas ar paslaugų teikimas atitinkamoje rinkoje, kaip to, beje, reikalaujama pagal ankstesniame punkte nurodytą teismų praktiką.
- 63 Kalbant apie ieškovės argumentą, kad siekiant daryti išvadą – kadangi nurodyta prototipų įsigijimo veikla yra ekonominė, standartizavimo veikla taip pat yra ekonominė — reiktų atskirai įvertinti standartizavimo veiklą ir prototipų, būtinų kuriant techninius standartus, įsigijimo veiklą, konstatuotina, kad jis negali būti priimtas.
- 64 Iš tikrųjų ieškovė nenurodo priežasčių, kodėl pripažinus prototipų įsigijimo veiklą ekonomine, tai, jei būtų patvirtinta, neišvengiamai lemtų tokį patį standartizavimo

veiklos vertinimą. Nors šalys neginčija, kad Eurokontrolė prekes arba paslaugas perka rinkoje, tai nereiškia, jog veikla, kuriai įsigyjamos šios prekės ir paslaugos, yra ekonominė.

- 65 Be to, konstatuotina, kad požiūris, pagal kurį pirminėje rinkoje vykdomos veiklos pobūdis (prototipų įsigijimas) lemia antrinėje rinkoje vykdomos veiklos pobūdį (standartizavimas), kaip tai siūlė ieškovė, prieštarauja Pirmosios instancijos teismo praktikai. Atsižvelgiant į kriterijus, susijusius su anksčiau nurodyta nusistovėjusia Bendrijos teismų praktika, ekonominės veiklos pobūdis yra susijęs su prekių ar paslaugų pasiūla atitinkamojoje rinkoje, o ne su tokių prekių ar paslaugų įsigijimu. Šiuo požiūriu buvo nuspręsta, kad ekonominės veiklos sąvoką apibūdina ne įsigijimo veikla savaime ir kad siekiant įvertinti, ar veikla yra ekonominė, nereikia atskirti prekių įsigijimo veiklos nuo vėlesnio įsigytų prekių panaudojimo. Su vėlesniu prekės panaudojimu susijusios veiklos ekonominis ar neekonominis pobūdis neišvengiamai lemia įsigijimo veiklos pobūdį (2003 m. kovo 4 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *FENIN prieš Komisiją*, T-319/99, Rink. p. II-357, 36 punktą). Šiomis bylos aplinkybėmis tai reiškia, kad neekonominis standartizavimo veiklos pobūdis lemia neekonominį prototipų įsigijimo šio standartizavimo tikslais pobūdį, neatsižvelgiant į tai, jog Eurokontrolė veikia kaip pirkėja ATM įrangos rinkoje.

- 66 Šiuo klausimu ieškovės argumentai, kad Pirmosios instancijos teismo argumentai nurodytame sprendime *FENIN prieš Komisiją* nėra perkeltini į šią bylą arba jos taikymas negali būti absoliutus, yra atmetini.

- 67 Kadangi ieškovė teigia, kad aplinkybės, kuriomis buvo priimtas minėtas sprendimas byloje *FENIN prieš Komisiją*, labai skiriasi nuo susiklosčiusių šioje byloje,

pažymėtina, jog Pirmosios instancijos teismas joje bendrai nutarė, kad kai viena organizacija įsigyja produktą ne tam, kad kaip savo vykdomos ekonominės veiklos dalį tiektų prekes ir teiktų paslaugas, bet norėdama jomis pasinaudoti vykdydama kitą veiklą, pavyzdžiui, grynai socialinio pobūdžio, ji nelaikytina įmone vien dėl to, jog rinkoje veikia kaip pirkėja (minėto sprendimo *FENIN prieš Komisiją* 37 punktas). Bendra šio sakinio formuluotė ir ypač tai, kad jame aiškiai kaip pavyzdys nurodoma socialinio pobūdžio veikla, leidžia šioje byloje priimtą sprendimą taikyti ir šioje nagrinėjamoje byloje kiekvienai organizacijai, kuri prekes įsigyja neekonominio pobūdžio veiklai. Kaip jau buvo pažymėta, būtent toks yra Eurokontrolės atvejis.

68 Kita vertus, nors ieškovė ir teigia, kad taikant šią teismų praktiką, pagal kurią įsigijimų veiklos pobūdį neišvengiamai nulemia tai, ar vėlesnis produkto panaudojimas yra ekonominio pobūdžio, negalima neatsižvelgti į galimus įsigijimų veiklos poveikius atitinkamoje rinkoje, ypač tais atvejais, kai pirkėjas, kaip ir šioje pagrindinėje byloje, Europos mastu užima monopsoninę padėtį, pažymėtina, kad šis argumentas yra paremtas klaidingu nurodyto sprendimo *FENIN prieš Komisiją* aiškinimu. Iš tikrųjų šioje byloje buvo pažymėta, kad nors organizacija, kuri produktą įsigyja tam, kad galėtų vėliau jį panaudoti ne ekonominio pobūdžio veikloje, „gali turėti labai didelę ekonominę galią, atitinkamai galinčią nulemti monopsoninę padėtį, tačiau jei jos veikla, kuriai vykdyti ji įsigyja šiuos produktus, nėra ekonominė, ji neveikia kaip įmonė Bendrijos konkurencijos taisyklių prasme, ir todėl jai nėra taikomi EB 81 straipsnio 1 dalyje ir EB 82 straipsnyje nustatyti draudimai“ (minėto sprendimo *FENIN prieš Komisiją* 37 punktas).

69 Todėl konstatuotina, kad Komisija nepadarė akivaizdžios vertinimo klaidos laikydama, jog Eurokontrolės techninio standartizavimo veikla nebuvo ekonominė nusistovėjęs teismų praktikos prasme ir todėl Sutartyje nustatytos konkurencijos taisyklės jai nebuvo taikomos.

Dėl mokslo tyrimų ir plėtros veiklos, būtent dėl prototipų įsigijimo veiklos ir intelektualinės nuosavybės teisių režimo

— Šalių argumentai

- 70 Ieškovės manymu, atidžiai skaitant ginčijamą sprendimą aišku, kad Komisija neginčija prototipų įsigijimo veiklos ir intelektualinės nuosavybės režimo ekonominio pobūdžio. Iš tikrųjų toks vertinimas ginčijamame sprendime nėra aiškiai atmetamas, ir Komisija iš esmės išnagrinėjo piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi galimybę, priešingai nei standartizavimo ir pagalbos nacionalinėms valdžios institucijoms atvejais, kuriais ji iš esmės neišnagrinėjo ieškovės nurodytų pažeidimų.
- 71 Komisija neigia ginčijamame sprendime pripažinusi Eurokontrolės vykdomų mokslo tyrimų ir plėtros ekonominį pobūdį.
- 72 Šioje pagrindinėje byloje ATM sistemų prototipų įsigijimas ir su jais susijusių intelektualinės nuosavybės teisių režimas, kaip ir nustatyta įsigijimo sutartyse, tiesiogiai priskiriami Eurokontrolės standartizavimo veiklai. Šie prototipai iš tikrųjų yra naudojami organizacijai kuriant ir įteisinant standartus bei techninius reikalavimus, t. y. vykdant ne ekonominio pobūdžio veiklą.

— Pirmosios instancijos teismo vertinimas

- 73 Eurokontrolės mokslo tyrimų ir plėtros veiklos srityje ieškovė ginčija organizacijos sistemų prototipų įsigijimą ir jos šioje srityje vykdomą intelektualinės nuosavybės teisių valdymą.

- 74 Vienintelis argumentas, susijęs su ieškovės nurodomu intelektinės nuosavybės teisių valdymo ekonominiu pobūdžiu, grindžiamas tuo, kad ginčijamame sprendime Komisija neginčijo nurodyto ekonominio pobūdžio – šiam teiginiui pati Komisija prieštarauja, be to, jo nepagrindžia ir ginčijamas sprendimas. Iš tikrųjų, kaip tai aiškiai išplaukia iš nurodyto sprendimo 32 punkto, tik subsidiariai ir siekdama išsamumo Komisija, kiek tai susiję su šia veikla, išnagrinėjo galimo EB 82 straipsnio pažeidimo galimybę.
- 75 Be to, matyti, kad Eurokontrolės, jai vykdant mokslo tyrimus ir plėtrą, prototipų įsigijimas bei su jais susijusių intelektinės nuosavybės teisių valdymas negali suteikti organizacijų atliekamiems mokslo tyrimams ir plėtrai ekonominio pobūdžio, nes toks įsigijimas neapima prekių ir paslaugų atitinkamoje rinkoje pasiūlos.
- 76 Iš tikrųjų prototipų įsigijimas tik papildė jų veiklą, susijusią su plėtra. Kaip tai pažymėjo įstojęs į bylą asmuo, šią plėtrą vykdo ne pati Eurokontrolė, bet atitinkamo sektoriaus įmonės, kurioms organizacija teikia skatinamąsias viešąsias dotacijas. Eurokontrolė, siekdama paskatinti mokslo tyrimus ir plėtrą ATM įrangos srityje, skirsto viešąsias lėšas. Siekiant užtikrinti, kad atitinkamam sektoriui bus pateikti Eurokontrolės dotuojamų mokslo tyrimų rezultatai, dotacijų sutartyse numatyta, kad ji įsigyja prototipo nuosavybės teisę ir intelektinės nuosavybės teises, susijusias

su jos finansuojamais mokslo tyrimais. Šių teisių įsigijimas nėra Eurokontrolės tikslas savaime ir tuo nesiekama šių teisių panaudoti komerciniais tikslais – tai tėra vienas teisinio ryšio tarp dotaciją išmokančios organizacijos ir dotuojamos įmonės elementų.

77 Šiomis aplinkybėmis pažymėtina, kad, atsižvelgiant į Eurokontrolės intelektinės nuosavybės teisių valdymą, jos turimos su mokslo tyrimais ir plėtros rezultatais susijusios intelektinės nuosavybės teisės nemokamai perduodamos suinteresuotoms įmonėms. Nustatant, ar veikla yra ekonominė, neatlygintinumo kriterijus tėra vienas iš keleto kitų rodiklių ir vien juo remiantis negalima teigti, kad veikla nėra ekonominė. Tačiau šioje pagrindinėje byloje tai, kad Eurokontrolės kuriant prototipus įgytos nuosavybės teisių licencijos yra suteikiamos nemokamai, papildo tą faktinę aplinkybę, kad ši veikla yra pagalbinė techninės plėtros skatinimo veikla, priskirtina Eurokontrolės viešosios paslaugos tikslui, kurio organizacija siekia nesivadovaudama savo interesu, neatskiriamu nuo nurodyto tikslo – tai atmeta galimybę vertinti šią veiklą kaip ekonominę (žr. analogiškai 2004 m. kovo 16 d. Teisingumo Teismo sprendimo *AOK Bundesverband ir kt.*, C-264/01, C-306/01, C-354/01 ir C-355/01, Rink. p. I-2493, 63 punktą).

78 Toks intelektinės nuosavybės teisių valdymas niekaip nėra palyginamas su pagal privačią teisę įsteigtų organizacijų veikla, kurios nacionaliniu lygmeniu valdo muzikos autorių teises arba tekstus ir kurios yra šių teisių savininkų įgaliotos surinkti autorinį atlyginimą, jiems priklausantį dėl to, kad tretieji asmenys naudoja jų kūrinius. Šios organizacijos siekia ekonominio tikslo, nes, pirma, jos už atlygį autoriams teikia savo teisių valdymo paslaugą ir, antra, bendraudamos su trečiaisiais asmenimis, kurie naudojami atitinkamais kūrinių komerciniais tikslais, veikia kaip

autorių įgaliojimai ir kaip centrinis organizmas surenka privalomą autorių atlyginimą. Tačiau šioje pagrindinėje byloje taip nėra.

- 79 Šiuo klausimu ieškovės teismo posėdyje nurodytas teiginys, paremtas 1997 m. balandžio 23 d. Eurokontrolės vidiniu dokumentu, pavadintu „ARTAS Intellectual Property Rights and Industrial Policy“ (Intelektinės nuosavybės teisės ir pramoninė politika sistemoje ARTAS), kurį ji pateikė kaip ieškinio priedą, pagal kurį licencijos nėra nemokamos ir jos išduodamos pagal susitariančiosios įmonės, sukūrusios prototipą sistemai ARTAS – įmonei *Thomson-CSF* (dabartinis pavadinimas – *Thales*) – sutikimą, yra atmestinas. Iš tikrųjų iš nurodyto dokumento išplaukia, kad mokestis už sistemos ARTAS licencijos naudojimą yra vienas ekiu – tai prilygsta nemokėjimui. Be to, iš šio dokumento matyti, kad už šį atlygį suinteresuotoji įmonė gauna visišką prieigą prie sistemos („foreground software“), sukurtos pagal Eurokontrolės finansuojamą plėtros projektą, ir pagal kurį Eurokontrolei priklauso intelektinės nuosavybės teisės. Kiek tai susiję su sistemos ARTAS dalimis, kurias pagal ankstesnius projektus sukūrė *Thomson-CSF* ir kurios buvo pakartotinai panaudotos nurodytoje kompiuterinėje programoje („background software“), yra numatytas informacijos atskleidimo režimas, pagal kurį informacija skiriama į dvi kategorijas: perduotiną ir konfidencialią. Nors pirma nurodyta informacija, siekiant plėtoti ARTAS tipo sistemas, pagal su Eurokontrole pasirašytą licencijos sutartį gali būti atskleista *Thomson-CSF* konkurentams, kita informacija be susitarimo su *Thomson-CSF* negali būti atskleista jos konkurentams. Akivaizdu, kad nagrinėjamas dokumentas įrodo priešingai nei teigia ieškovė, t. y. kad licencijos, susijusios su sistema ARTAS, yra nemokamos, kad visa informacija, susijusi su pagal Eurokontrolės finansuojamą projektą sukurtais komponentais, yra atskleista *Thomson-CSF* įmonėms konkurentėms nesudarius galimybės *Thomson-CSF* dėl to pateikti prieštaravimų ir kad net anksčiau *Thomson-CSF* sukurtų komponentų dalis gali būti prieinama įmonėms konkurentėms. Todėl šiuo klausimu ieškovės argumentai atmestini.

- 80 Ieškovės kritika, kad Eurokontrolė savavališkai ir neskaidriai atribojo „foreground software“ ir „background software“ kompiuterines programas, ir, antra, tai, kad šis

atribojimas yra paprasčiausia tik teorinis, nes konkurentai nežino tam tikrų neprieinamų dalių duomenų – pirminio kodo („codes source“), tad jiems kliudoma veiksmingai pasinaudoti sukurtų kompiuterinių programų prieinamosiomis dalimis, taip pat atmestina. Nors šie faktai, jeigu būtų įrodyti, iš tiesų galėtų daryti poveikį konkurencijos sąlygoms ATM įrangos sektoriuje, jie negali įrodyti, kad Eurokontrolės taikomas intelektinės nuosavybės teisių valdymo režimas turi ekonominį pobūdį.

- 81 Be to, kalbant apie ieškovės kritiką, kad Eurokontrolė, kiek tai susiję su susitariančiosios įmonės turimomis teisėmis, reikalauja „mašininio kodo paketų“ formatu atskleisti išimtinai su „background software“ susijusią informaciją kartu su visa dokumentacija, leidžiančia šią informaciją taikyti, nors kompiuterinės programos „OTS“ lieka konfidencialios, pažymėtina, kad šiuo kaltinimu iš tiesų priekaištaujama Eurokontrolėi, jog iš įmonių, su kuriomis buvo pasirašytos mokslų tyrimų sutartys, nereikalaujama pateikti konkurentams jų nuosavų produktų, pakartotinai panaudotų vykdant jos paskirtus mokslų tyrimų projektus, pirminio kodo. Konstatuotina, kad neatsižvelgiant į tai, ar tokia pareiga gali būti teisėtai nustatyta susitariančiosioms įmonėms, tai, kad Eurokontrolė, įgyvendindama savo intelektinės nuosavybės teisių valdymo režimą, tokį atribojimą vykdo, netenkina ekonominės veiklos – prekių tiekimo ar paslaugų teikimo veiklos atitinkamoje rinkoje vykdymo – kriterijų, nustatytų 50 punkte nurodytoje teismų praktikoje.

- 82 Darytina išvada, kad Komisija nepadarė akivaizdžios vertinimo klaidos nutardama, jog Eurokontrolės vykdomi mokslų tyrimai ir plėtra nėra ekonominio pobūdžio ir todėl Sutarties konkurencijos taisyklės joms nėra taikomos.

Dėl nacionalinėms valdžios institucijoms teikiamos pagalbos

— Šalių argumentai

- 83 Ieškovė teigia, kad Eurokontrolės pagalba nacionalinėms valdžios institucijoms rengiant viešųjų konkursų pirkimo dokumentus arba įmonių, dalyvaujančių viešajame pirkime, atrankos procedūrą, iš esmės yra ekonominė. Be to, už šią veiklą mokamas atlygis, nes Eurokontrolė gauna finansavimą iš savo valstybių narių, kuris naudojamas finansuoti pagalbą lygiai taip pat, kaip ir kitas veiklos rūšis.
- 84 Komisija ir įstojęs į bylą asmuo mano, kad pagalba nacionalinėms valdžios institucijoms, atsakingoms už oro navigacijos kontrolę, visų pirma teikiama įgyvendinant viešojo pirkimo procedūras, susijusias su ATM sistemų ir įrangos įsigijimu, patenka į konvencijoje apibrėžtą organizacijos uždavinio sritį. Ši veikla leidžia susitariančiosioms valstybėms, remiantis specialia organizacijos technine kompetencija, atitinkamai vykdyti oro navigacijos kontrolės ir valdymo funkcijas, kurias jos atlieka remdamosi savo suverenitetu. Vykdydama šią veiklą Eurokontrolė siekia konvencijoje apibrėžto viešojo intereso tikslo – išlaikyti ir tobulinti oro navigacijos saugumą.
- 85 Be to, Komisija ir įstojęs į bylą asmuo pažymi, kad nagrinėjama veikla nėra atlygintina. Eurokontrolei valstybių narių mokamais įnašais siekiama užtikrinti organizacijos bendrą veiklą ir jie neturi jokio ryšio su galimais pagalbos prašymais. Lygiagrečiai Teisingumo Teismo praktikai nacionalinių sveikatos ir socialinės apsaugos sistemų srityje Komisija kaip pavyzdžiu remiasi byla, kurioje buvo priimtas 1993 m. vasario 17 d. Sprendimas *Poucet ir Pistre* (C-159/91 ir C-160/91, Rink.

p. I-637, 18 punktas), kurioje tai, jog nebuvo jokio ryšio tarp apsidraudusių asmenų sumokėtų įnašų ligonių kasai ir šios kasos išmokėtų išmokų, lėmė Teisingumo Teismo tvirtinimą, kad jos vykdoma veikla nėra ekonominio pobūdžio.

— Pirmosios instancijos teismo vertinimas

⁸⁶ Visų pirma konstatuotina, kad pagalba nacionalinėms valdžios institucijoms nėra susijusi su Eurokontrolės orlaivių valdymo ir oro navigacijos saugumo plėtos uždaviniu. Nors nurodyta pagalbos veikla gali tarnauti viešajam interesui išlaikant ir tobulinant oro navigacijos saugumą, šis ryšys tėra netiesioginis, nes Eurokontrolės pagalba apima tik techninius reikalavimus įgyvendinant viešojo pirkimo procedūras, susijusias su ATM įrangos įsigijimu, ir todėl daro įtaką oro navigacijos saugumui tik tiek, kiek tai susiję su įgyvendinamomis nurodytomis viešojo pirkimo procedūromis. Šiuo požiūriu toks netiesioginis ryšys nereiškia, kad šios dvi veiklos rūšys neišvengiamai susijusios. Šiuo klausimu Pirmosios instancijos teismas primena, kad Eurokontrolė savo pagalbą siūlo šioje srityje tik nacionalinėms valdžios institucijoms pateikus prašymus. Todėl tai niekaip nėra susiję su veikla, kuri yra esminė arba būtina užtikrinant oro navigacijos saugumą.

⁸⁷ Toliau primintina, kad ekonominė veikla yra bet kuri veikla, kurią sudaro prekių tiekimas ar paslaugų teikimas atitinkamoje rinkoje (žr. 50 punkte nurodytą teismų praktiką). Kalbant apie pagalbą nacionalinėms valdžios institucijoms, kuri teikiama konsultacijų forma rengiant viešojo pirkimo konkurso dokumentus arba organi-

zuojant įmonių, dalyvaujančios šiame viešajame pirkime, atrankos procedūrą, konstatuotina, jog iš tiesų kalbama apie paslaugų pasiūlą konsultacijų rinkoje, kurioje gali veikti ir šioje srityje besispecializuojančios privačios įmonės.

- 88 Šiuo klausimu Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad tai, jog veiklą gali vykdyti privati įmonė, yra papildomas požymis, leidžiantis laikyti aptariamą veiklą įmonės veikla (minėto sprendimo *Aéroports de Paris prieš Komisiją* 124 punktą, kuris patvirtintas 2002 m. spalio 24 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Aéroports de Paris prieš Komisiją*, C-82/01 P, Rink. p. I-9297, 82 punkte).
- 89 Be to, primintina, jog Teisingumo Teismas keletą kartų nusprendė, kad ta aplinkybė, jog veikla paprastai yra patikėta viešosios valdžios institucijoms, negali daryti įtakos šios veiklos ekonominiam pobūdžiui, nes ji ne visuomet buvo ir nebūtinai yra vykdoma viešųjų organizacijų (šiuo klausimu žr. minėtų sprendimų *Höfner ir Elser* 22 punktą ir *Job Centre* 22 punktą). Šiomis nagrinėjamomis aplinkybėmis tai reiškia, kad ta aplinkybė, jog privačios įmonės šiuo metu neteikia nagrinėjamų paslaugų, neklaido jų laikyti ekonominėmis, nes jas, regis, gali teikti ir privačios organizacijos.
- 90 Kadangi Komisija teigia, kad Eurokontrolės pagalba nacionalinėms valdžios institucijoms nėra atlyginama, konstatuotina, kad ši aplinkybė gali būti laikoma įrodymu, nors pats savaime ir nėra lemiamas, kaip tai rodo, pavyzdžiui, byla, kurioje buvo priimtas minėtas sprendimas *Höfner ir Elser* – jame Vokietijos federalinės darbo biržos paslaugos buvo nemokamai suteiktos darbdaviams ir darbuotojams, kurie savo ruožtu finansavo šios tarnybos bendras išlaidas vienkartiniais mokėjimais, neatsižvelgiant į tai, ar jie iš tikrųjų pasinaudojo šiomis paslaugomis. Tai, kad Eurokontrolė, kaip institucija, yra finansuojama valstybių narių įnašais, ir kad ji pagal prašymą nemokamai teikia pagalbą nacionalinėms valdžios institucijoms, nurodo, jog jos finansinės struktūros yra tokio paties pobūdžio kaip ir tos, kurios nagrinėjamos šioje byloje.

- 91 Be to, tai, kad pagalba teikiama dėl bednrojo intereso, gali būti neekonominės veiklos įrodymas, tačiau tai nekliudo šią veiklą, kurią, kaip ir šioje pagrindinėje byloje, sudaro paslaugų teikimas atitinkamojoje rinkoje, laikyti ekonomine. Organizacijos, administruojančios socialinės apsaugos teisinės sistemos, siekiančios ne pelno tikslo ir vykdančios socialinio pobūdžio veiklą, kurioms taikomi valstybės teisės aktai, ypač apimantys solidarumo reikalavimus, laikomos ekonominę veiklą vykdančiomis įmonėmis (šiuo klausimu žr. minėto 1999 m. rugsėjo 21 ir 22 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Fédération française des sociétés d'assurance ir kt.* 22 punktą ir 1999 m. rugsėjo 21 d. Sprendimo *Albany*, C-67/96, Rink. p. I-5751, 84–87 punktus).
- 92 Iš to, kas pasakyta, matyti, kad Eurokontrolės nacionalinėms valdžios institucijoms teikiama pagalba yra ekonominė veikla ir kad dėl to Eurokontrolė, vykdydama nurodytą veiklą, yra įmonė EB 82 straipsnio prasme.
- 93 Taigi šia dalimi ieškovės pateiktas pirmasis ieškinio pagrindas yra priimtinas, o likusieji jame nurodyti reikalavimai atmestini.
- 94 Tačiau, kaip buvo pažymėta 47–49 punktuose, dėl šios išvados ginčijamas sprendimas gali būti panaikintas tuomet, jei būtų priimtas ir antrasis ieškinio pagrindas, nes ginčijamas sprendimas taip pat grindžiamas Komisijos išvada, kad net laikant Eurokontrolės veiklą ekonomine ji neprieštarauja EB 82 straipsniui.

Dėl antrojo ieškinio pagrindo, susijusio su akivaizdžia vertinimo klaida nustatant, kad Eurokontrolė pažeidė EB 82 straipsnį

- 95 Atsižvelgiant į ankstesnius argumentus, antrąjį ieškinio pagrindą reikia nagrinėti tik tiek, kiek pirmasis ieškinio pagrindas buvo priimtas, t. y. atsižvelgiant į Eurokontrolės pagalbą nacionalinėms valdžios institucijoms.

Šalių argumentai

- 96 Ieškovė šiuo klausimu teigia, kad ginčijamame sprendime padaryta akivaizdi vertinimo klaida, nes Komisija iš esmės neišnagrinėjo piktnaudžiavimo nurodytais veiksmais Eurokontrolės pagalbos nacionalinėms valdžios institucijoms srityje. Konkrečiai kalbant, ieškovė nurodo Eurokontrolės piktnaudžiavimo veiksmus nesilaikant vienodo požiūrio, skaidrumo ir nediskriminavimo principų įgyvendinant nacionalinių organizacijų organizuojamas viešojo pirkimo procedūras dėl ATM įrangos įsigijimo, nors ji turėjo taikyti Bendrijos nuostatose nustatytas viešojo pirkimo sutarčių sudarymo procedūras arba bent bendruosius vienodo požiūrio ir skaidrumo principus.
- 97 Kilo neaiškumų dėl Eurokontrolės atliekamo vaidmens siūlant projektus ir atrenkant prototipus rengiančias įmones bei jos vaidmens konsultuojant nacionalines valdžios

institucijas. Šią painiavą ir su ja susijusias problemas atskleidė pati Komisija savo ataskaitoje dėl Direktyvos 93/65 taikymo.

98 Eurokontrolei teikiant pagalbą nacionalinėms valdžios institucijoms organizuojant viešojo pirkimo procedūras, pasirinktinis taisyklės iš esmės perkančiosioms organizacijoms yra privalomas. Būtent taip buvo organizuojant dvi viešojo pirkimo procedūras Ispanijoje ir Nyderlanduose. Ieškovė mano, kad įmonei, kuri dalyvavo procedūroje ir kuriai buvo skirta viešojo pirkimo sutartis sukurti standartizuotos ATM įrangos prototipą, net dviem atvejais neteisėtai suteikiamas pranašumas: pirmą kartą dėl savavališkos atrankos ji buvo atrinkta sukurti prototipą; antrą kartą ji įgijo galimybę būti atrinkta ir pagal nacionalines viešojo pirkimo procedūras.

99 Ieškovė, be kita ko, remiasi 1998 m. lapkričio 3 d. raštu (žr. 12 punktą). Jos manymu, šis raštas įrodo, kad Komisija pati buvo įsitikinusi, jog Eurokontrolė piktnaudžiavo dominuojančia padėtimi, nes ieškinyje nurodytus ieškinio pagrindus dėl panaikinimo visais klausimais patvirtina šiame rašte išreikštos abejonės ir pateikti argumentai. Taigi Komisija atvirai sutiko su tuo, kad Eurokontrolės vaidmuo yra kritikuotinas ir kad buvo padaryta, kaip nurodė ieškovė, konkurencijos iškraipymų. 1998 m. lapkričio 3 d. raštas akivaizdžiai įrodo, visų pirma, kad Komisijos tarnybos manė, jog skunde nagrinėjamos Eurokontrolės veiklos rūšys buvo ekonominės, todėl joms taikytos Bendrijos konkurencijos taisyklės, ir kad su Eurokontrolės veiksmis susiję konkurencijos iškraipymai buvo įrodyti bei rimti.

- 100 Komisija ginčijamojo sprendimo 34 punkte, priešingai nei teigia ieškovė, pažymi, kad subsidiariai ji nuodugniai išnagrinėjo nurodytus veiksmus atsižvelgiant į Eurokontrolės pagalbą nacionalinėms valdžios institucijoms. Tačiau iš šio tyrimo ji daro išvadą, kad nurodyta veikla nepažeidžia konkurencijos taisyklių.
- 101 Kalbant apie 1998 m. lapkričio 3 d. raštą, reikėtų pažymėti, jog Komisija mano, kad ieškovė pasidarė išvadas, neteisingai suvokusi šio rašto turinį.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

- 102 Pažymėtina, kad ieškovės šiame ieškinio pagrinde nurodyti kaltinimai yra susiję su dviem skirtingomis prielaidomis. Pirmoji prielaida yra ta, kad pati Eurokontrolė sudaro viešojo pirkimo sutartis savo poreikiams dėl paslaugų, kurios anksčiau šiame sprendime buvo laikytos neekonominėmis. Kadangi ši prielaida nėra susijusi su Eurokontrolės pagalba nacionalinėms valdžios institucijoms, nagrinėjant antrąjį, tik su pagalba susijusį ieškinio pagrindą, ji yra atmestina.
- 103 Antra prielaida yra susijusi su situacija, kai viešojo pirkimo sutartis skiria nacionalinės valdžios institucijos, o Eurokontrolė, kaip konsultantas, padeda parengti viešojo pirkimo konkurso dokumentus ar vykdyti atrankos procedūrą.

- 104 Kalbant apie šį atvejį, pirma, pažymėtina, kaip tai teisingai padarė Komisija: kadangi nacionalinės valdžios institucijos yra perkančiosios organizacijos ir todėl turi įgaliojimus priimti sprendimus, jos atsako už atitinkamų nuostatų, susijusių su viešojo pirkimo sutarčių sudarymu, laikymąsi. Eurokontrolės, kaip konsultantės, dalyvavimas nėra nei privalomas, nei sistemingas. Pagal konvencijos 2 straipsnio 2 dalies a punktą ji teikia pagalbą tik suinteresuotosioms valdžios institucijos pateikus konkretų prašymą. Ieškovė primygtinai teigė, kad Eurokontrolė, kai valdžios institucija prašo suteikti konsultavimo paslaugas, iš esmės turi galimybę daryti įtaką šiai valdžios institucijai priimant sprendimą dėl viešojo pirkimo procedūros organizavimo. Tačiau šiuo konkrečiu atveju ji neįrodė, kad Eurokontrolė iš tikrųjų darė įtaką sprendimui skirti viešojo pirkimo sutartį konkurso dalyviui ir kad ji tai darė remdamasi kitais argumentais, o ne tinkamiausiu techniniu sprendimu už mažiausią kainą.
- 105 Antra, pažymėtina, kad, remiantis EB 82 straipsnio pirmąja pastraipa, įmonės piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi konstatavimas reiškia, kad ši įmonė užima dominuojančią padėtį tam tikroje rinkoje ir kad šia dominuojančia padėtimi piktnaudžiaujama bendroje rinkoje arba didelėje jos dalyje.
- 106 Ieškovė nei Pirmosios instancijos teismui pateiktuose rašytiniuose dokumentuose, nei posėdyje nepateikė jokios savo nuomonės dėl klausimų, susijusių su atitinkamos rinkos apibrėžimu ir Eurokontrolės užimama dominuojančia padėtimi šioje rinkoje, kuri gali apimti konsultacijas viešojo pirkimo procedūros dėl ATM įrangos pirkimo srityje arba technines konsultacijas bendrai.
- 107 Kalbėdamas apie piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi sąvoką, Pirmosios instancijos teismas primena, kad pagal nusistovėjusią teismų praktiką tai yra objektyviai apibrėžta sąvoka, susijusi su dominuojančią padėtį užimančios įmonės veiksmiais, galinčiais daryti įtaką rinkos struktūrai, kurioje būtent dėl šios įmonės

buvimo konkurencija jau yra susilpnėjusi, ir dėl to, taikant kitas priemones nei tas, kurios reguliuoja normalios prekių ar paslaugų konkurencijos sąlygas atsižvelgiant į ūkio subjektų teikiamas paslaugas, kliudoma rinkoje išlaikyti dar esamą konkurenciją arba ją plėsti (1991 m. liepos 3 d. Teisingumo Teismo sprendimo *AKZO prieš Komisiją*, C-62/86, Rink. p. I-3359, 69 punktas; 1999 m. spalio 7 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Irish Sugar prieš Komisiją*, T-228/97, Rink. p. II-2969, 111 punktas).

- 108 Šioje pagrindinėje byloje konstatuotina, kad ieškovė neįrodė, jog Eurokontrolės veiksmai, atsižvelgiant į jos nacionalinių valdžios institucijoms teikiamas konsultavimo paslaugas, tenkina šiuos kriterijus. Visų pirma ji nenurodė, kokiomis priemonėmis, „skirtingomis nuo tų, kurios reguliuoja normalios konkurencijos sąlygas tarp prekių ar paslaugų atsižvelgiant į ūkio subjektų teikiamas paslaugas“, Eurokontrolė rėmėsi. Iš tikrųjų, kadangi Eurokontrolė nevykdo jokios veiklos ATM įrangos tiekimo rinkoje ir neturi jokio finansinio ar ekonominio intereso, regis, jokio ryšio tarp jos ir ieškovės ar kitos šiame sektoriuje veikiančios įmonės negali būti. Konkrečiai kalbant, neatrodo, kad Eurokontrolė galėjo gauti kokį nors konkurencinį pranašumą, galėjusį dėl nacionalinėms valdžios institucijoms teikiamų konsultavimo paslaugų daryti poveikį tam tikrų įmonių naudai, joms pasirenkant ATM įrangos tiekėjus.
- 109 Taigi ieškovė neįrodė, kad Komisija padarė akivaizdžią vertinimo klaidą, kiek tai susiję su Eurokontrolės padaryto EB 82 straipsnio pažeidimo buvimu.
- 110 Šios išvados nepaneigia 1998 m. lapkričio 3 d. raštas.
- 111 Iš tikrųjų 1998 m. lapkričio 3 d. raštas nepatvirtina ieškovės kaltinimų, kad jame yra įrodymų, jog pati Komisija buvo įtikinta, kad Eurokontrolė piktnaudžiavo

dominuojančia padėti (žr. 99 punktą). Kaip jau buvo nustatyta (39 punktas), Komisija niekaip neįrodė, kad Eurokontrolės vykdoma veikla yra ekonominė ir kad todėl jai turi būti taikomos Bendrijos konkurencijos taisyklės. Atvirkščiai, šiame rašte buvo aiškiai nurodyta, kad siekiant išnagrinėti galimus Eurokontrolės veiklos poveikius – nors ir ne ekonominius – įmonių, veikiančių ATM įrangos sektoriuje, konkurencijos sąlygoms, prie jo pridėta analizė buvo padaryta „nesilaikant išankstinės pozicijos dėl Bendrijos konkurencijos taisyklių taikymo“.

- 112 Tai, kad Komisija, nors ir ginčydama konkurencijos teisės taikymą šioje pagrindinėje byloje, vis dėlto šiame rašte dėl tam tikros Eurokontrolės veiklos suformulavo keletą kritiškų pastabų, toli gražu neįrodo, kad Komisija pati buvo įsitikinusi dėl Eurokontrolės veiksmų neteisėtumo konkurencijos taisyklių atžvilgiu, bet rodo šios institucijos norą parodyti Eurokontrolei, kokį poveikį jos veikla, nors jai ir netaikomos nurodytos taisyklės, galėjo daryti atitinkamame sektoriuje veikiančių įmonių konkurencijai, kad būtų galima kuo labiau sumažinti nepageidaujamą poveikį. Tačiau šis raštas negali pagrįsti ieškovės reikalavimų.

- 113 Iš to, kas pasakyta, matyti, kad antrasis ieškinio pagrindas yra atmestinas.

Dėl trečiojo ieškinio pagrindo, susijusio su esminiu procedūros reikalavimo pažeidimu

- 114 Remdamasi tam tikrais Bendrijos teismų sprendimais, susijusiais su įpareigojimu išnagrinėti skundus ir įpareigojimu nurodyti sprendimų motyvus, ieškovė mano, kad

šioje pagrindinėje byloje Komisija juos pažeidė. Ginčijamas sprendimas nėra tinkamai motyvuotas ir Komisija ikiteisminėje procedūroje „galimai“ pažeidė teises į gynybą.

Dėl kaltinimo, susijusio su motyvavimo trūkumu

— Šalių argumentai

- 115 Kiek tai susiję su Eurokontrolės veiklos, kuri yra skundo dalykas, apibūdinimu, ieškovė teigia, kad Komisija tinkamai neišnagrinėjo, ar nurodyta veikla buvo ekonominė. Užuoat tik nurodžiusi, kad už reglamentavimo veiklą negaunamas joks atlygis, kad standartų rengimas yra viešojo intereso veikla, o ne privati veikla, kuria nesiekama pelno, ir pagalba siekiama tik suteikti techninę paramą, kuri nėra atlygintinė ir nacionalinėms valdžios institucijoms teikiama tik pateikus prašymą, Komisija, siekdama rasti šioje pagrindinėje byloje taikytiną sprendimą, turėjo išsamiai išanalizuoti atitinkamą teismų praktiką. Remdamasi ginčijamo sprendimo motyvais dėl tam tikrų klausimų, ieškovė nurodo, kad Komisijos analizė užima tik kelias eilutes, nors grįsdama savo skundą ji nurodė daug aplinkybių ir argumentų. Be to, ginčijamo sprendimo tekste nenurodoma, kodėl Komisija manė, jog šioje pagrindinėje byloje Eurokontrolės piktnaudžiaujamo elgesio galimybė atmestina.
- 116 Komisija nurodo, kad pagal nusistovėjusią teismų praktiką motyvuodama savo sprendimus, kuriuos ji priima siekdama užtikrinti konkurencijos taisyklių taikymą, ji nėra įpareigota pateikti nuomonės dėl visų argumentų, kuriuos suinteresuotieji asmenys nurodo grįsdami savo prašymą.

— Pirmosios instancijos teismo vertinimas

- 117 Pagal nusistovėjusią teismų praktiką EB 253 straipsnyje reikalaujama motyvacija turi aiškiai ir nedviprasmiškai atskleisti Bendrijos institucijos, priėmusios ginčijamą teisės aktą, argumentus, kad suinteresuotieji asmenys galėtų sužinoti jo priėmimo pagrindimą, o Teisingumo Teismas – vykdyti priežiūrą. Pareiga motyvuoti turi būti vertinama atsižvelgiant į kiekvieną atvejį atskirai, tai yra į akto turinį, į nurodytų priežasčių pobūdį bei į asmenų, kuriems aktas skirtas ar kitų asmenų, kurie konkrečiai ir asmeniškai su juo susiję, interesus gauti paaiškinimus. Motyvuojant nebūtina nurodyti visų faktinių ir teisinių aplinkybių, nes nustatant, ar nurodytos priemonės priežastys atitinka EB 253 straipsnio reikalavimus, turi būti atsižvelgiama ne tik į jų formuluotę, bet ir į turinį bei į visus nagrinėjamą klausimą reglamentuojančius teisės aktus (žr. 2002 m. kovo 21 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Joynson prieš Komisiją*, T-231/99, Rink. p. II-2085, 164 ir 165 punktus ir juose nurodytą teismų praktiką).
- 118 Konkrečiai kalbant, Komisija, motyvuodama sprendimą, kuriuo atmetamas skundas dėl konkurencijos taisyklių pažeidimo, neprivalo nuspręsti dėl visų suinteresuotųjų asmenų jiems grindžiant savo prašymus pateiktų argumentų. Sprendimo ekonomijos sumetimais jai pakanka išdėstyti tik esminius faktus ir teises pastabas (1995 m. birželio 8 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Siemens prieš Komisiją*, T-459/93, Rink. p. II-1675, 31 punktą bei 2000 m. birželio 13 d. Sprendimo *EPAC prieš Komisiją*, T-204/97 ir T-270/97, Rink. p. II-2267, 35 punktą). Pakanka, kad ji nurodytų faktines aplinkybes ir teisinius argumentus, turinčius esminę svarbą sprendimo bendroje struktūroje (žr. 2000 m. lapkričio 30 d. Pirmosios instancijos sprendimo *Industrie des poudres sphériques prieš Komisiją*, T-5/97, Rink. p. II-3755, 199 punktą, jame nurodytą teismų praktiką ir minėto sprendimo *FENIN prieš Komisiją* 58 punktą).
- 119 Atrodo, kad šioje pagrindinėje byloje Komisija įvykdė savo motyvavimo pareigą. Kaip ji teisingai pažymi, pagrindinė skundo atmetimo priežastis aiškiai nurodoma ginčijamo sprendimo 28 ir 29 punktuose – aptariama Eurokontrolės veikla nebuvo ekonominė Teisingumo Teismo praktikos prasme. Ji visų pirma remiasi savo 2000 m. birželio 15 d. raštu (žr. 14 punktą), kuriame iš esmės išreiškė – ir nurodė motyvus – tokią pačią nuomonę. Ginčijamo sprendimo 30–34 punktuose Komisija dėl kiekvienos nagrinėjamos veiklos nurodė tokį vertinimą lėmusias specifines

priežastis. Dėl prototipų rengimo ir įsigijimo veiklos rūšių, intelektinės nuosavybės teisių valdymo režimo bei pagalbos nacionalinėms valdžios institucijoms ji, be to, papildomai paaiškino, kodėl net laikant šias veiklos rūšis ekonominėmis ji manė, jog nebuvo padarytas konkurencijos teisės pažeidimas.

- 120 Šiuo klausimu primintina, kad motyvų nebuvimas ar jų nepakankamumas yra ieškinio pagrindas, susijęs su esminiu procesinio reikalavimo pažeidimu, kuris savaime skiriasi nuo kito ieškinio pagrindo, paremto sprendimo motyvų netikslumu, kuris tikrinamas vertinant ginčijamo sprendimo pagrįstumą (1997 m. lapkričio 7 d. *Cipeke prieš Komisiją*, T-84/96. Rink. p. II-2081, 47 punktas). Tai, kad Pirmosios instancijos teismas nesirėmė tam tikrais Komisijos ginčijamame sprendime nurodytais argumentais, šioje pagrindinėje byloje nekliudo laikyti motyvavimo pareigos įvykdyta.
- 121 Darytina išvada, kad kaltinimas, susijęs su motyvavimo trūkumu, yra atmestinas.

Kaltinimas, susijęs su galimu teisių į gynybą pažeidimu

— Šalių argumentai

- 122 Ieškovė mano, kad atsižvelgiant į šiuo metu prieinamą informaciją ir prie ginčijamo sprendimo pridėtus dokumentus, nagrinėjant skundą ji nebuvo pakankamai informuota apie Komisijos veiklą. Konkrečiai kalbant, Komisija nenurodė pastabų, raštų ir analizių – jų, be abejonės, buvo daug, – kuriais remdamasi parengė savo sprendimą. Taip buvo pažeistas bendrasis administracinių procedūrų skaidrumo principas.

- 123 Komisija pažymi, kad šis kaltinimas grindžiamas prielaida, jog priimdama ginčijamą sprendimą ji neišvengiamai rėmėsi dideliu skaičiumi dokumentų, apie kuriuos ieškovė nežinojo. Komisija teigia, kad ji 2003 m. rugsėjo 25 d. rašte konkrečiai nurodė (žr. 14 punktą) dokumentus, kuriais ji grindė savo vertinimą, dokumentus, apie kuriuos ieškovė žinojo ir dėl kurių galėjo pateikti savo pastabas. Aptariamuose dokumentuose buvo visa informacija, į kurią Komisija atsižvelgė nagrinėdama skundą. Ji mano, kad nebuvo teisių į gynybą pažeidimo, kurį hipotetiškai nurodo ieškovė.

— Pirmosios instancijos teismo vertinimas

- 124 Visų pirma pažymėtina, kad ieškovės kaltinimai, susiję su preziumuojamu didelio skaičiaus dokumentų, apie kuriuos ji nežinojo, buvimu, nėra esminiai. Iš tikrųjų, nors atsižvelgiant į tai, kad Komisija jai apie šiuos dokumentus nepranešė, negalima prašyti ieškovės identifikuoti nagrinėjamų dokumentų, konstatuotina, kad ji nepateikia įrodymų, kurie mažų mažiausia leistų manyti, kad tokie dokumentai egzistuoja ir kad jie buvo lemiami rengiant ginčijamą sprendimą. Vienintelį dokumentą, apie kurį nebuvo nurodyta 2003 m. rugsėjo 25 d. rašte ir kurį konkrečiai nurodė ieškovė, t. y. 1998 m. lapkričio 3 d. raštą, Komisija vėliau pateikė. Tačiau, kaip jau buvo pažymėta, šiame rašte ne tik neatskleistos aplinkybės, kurios didžiąja dalimi galėjo daryti poveikį bylos baigčiai (žr. 36–39 punktus); be to, ieškovė žinojo ir apie šio rašto egzistavimą, ir apie jo turinį.

- 125 Ieškovė ieškinyje teigia „padariusi aiškią išvadą“, jog ji nebuvo tinkamai informuota apie Komisijos veiklą jai nagrinėjant skundą „remiantis dokumentais, kurie buvo pridėti prie Komisijos sprendimo“. Tačiau ginčijamame sprendime priedais

nesiremiama. Ieškovė nepatiksina, nei apie kokius priedus kalbama, nei kokie šiuose dokumentuose nurodyti įrodymai leistų jai daryti tokią išvadą. Todėl ieškovės argumentas, kad Komisija rėmėsi dideliu dokumentų, apie kuriuos jai nebuvo pranešta, skaičiumi, nėra pagrįstas.

- 126 Be to, Komisija teigia, kad šioje pagrindinėje byloje nėra kitų svarbių dokumentų, išskyrus tuos, kurie nurodyti 2003 m. rugsėjo 25 d. rašto priede. Šį teiginį, regis, patvirtina Komisijos teisinis vertinimas, pagrįstas minėtu sprendimu *SAT Fluggesellschaft*, pagal kurį šioje byloje nagrinėjamos Eurokontrolės veiklos rūšys, vertinamos bendrai, nėra ekonominės ir bet kuriuo atveju veiksmais, kuriais kaltinama Eurokontrolė, nebuvo pažeistos Bendrijos konkurencijos nuostatos. Iš tikrųjų vien dokumentais, kuriais ji rėmėsi ginčijamame sprendime, buvo galima paremti šį vertinimą, todėl nebuvo būtina, priešingai nei teigia ieškovė, atlikti techninių analizių arba išsamių tyrimų dėl Eurokontrolės veiksmų galimo poveikio konkurencijai aptariamame sektoriuje.
- 127 Darytina išvada, kad kaltinimas, susijęs su teisių į gynybą pažeidimu, yra atmestinas.
- 128 Todėl trečiasis ieškinio pagrindas atmestinas.
- 129 Iš to, kas išdėstyta, aišku, kad ieškovės panaikinimo prašymas yra atmestinas.

5. Dėl prašymo taikyti tyrimo priemones

Šalių argumentai

- 130 Ieškinyje ir 2005 m. balandžio 27 d. pateiktame dokumente ieškovė pateikė prašymus taikyti tyrimo priemones. Pirmuoju prašymu Komisijos prašoma pateikti visus jos tarnybų parengtus ir su šia byla susijusius dokumentus bei visų dokumentų, kuriuos ji gavo iš Eurokontrolės dėl skundo ir techninių analizių, kurias, jos teigimu, atliko vidaus personalas ar išorės ekspertai, kopijas. Antruoju prašymu prašoma, pirma, apklausti kaip liudininkus ankstesnius Komisijos GD „Konkurencija“ ir GD „Transportas“ generalinius direktorius bei ankstesnį Eurokontrolės direktorių dėl 1998 m. lapkričio 3 d. rašto turinio ir dėl prie jo pridėtos analizės bei, antra, įpareigoti Komisiją pateikti dokumentus, kuriais ji pasikeitė su Eurokontrolė po 1998 m. lapkričio 3 d. rašto.
- 131 Komisija prieštarauja ieškovės prašymams teigdama, kad juose nurodytų asmenų apklausa negali atskleisti ginčijamam sprendimui naudingų įrodymų ir kad nėra kitų svarbių dokumentų, išskyrus tuos, kurie buvo išvardyti 2003 m. rugsėjo 25 d. rašte.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

- 132 Iš visų prieš tai nurodytų aplinkybių matyti, kad Pirmosios instancijos teismas galėjo priimti sprendimą remdamasis rašytinėje ir žodinėje teismo proceso dalyse pareikštais prašymais, ieškinio pagrindais, argumentais ir pateiktais dokumentais.

- 133 Šiomis aplinkybėmis ieškovės prašymas taikyti tyrimo priemones atmestinas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 134 Pagal Procedūros reglamento 87 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to prašė. Kadangi ieškovė pralaimėjo bylą, ji turi padengti bylinėjimosi išlaidas pagal Komisijos pateiktus reikalavimus.
- 135 Pagal Procedūros reglamento 87 straipsnio 4 dalies trečiąją pastraipą Pirmosios instancijos teismas gali nurodyti, kad į bylą įstojusi šalis turi pati padengti savo bylinėjimosi išlaidas. Šioje byloje Komisijos pusėje įstojusios į bylą šalys pačios padengia savo išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais,

PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS (antroji kolegija)

nusprendžia:

1. Atmesti ieškinį.

2. SELEX Sistemi Integrati SpA padengia savo ir Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

3. Europos saugios oro navigacijos organizacija pati padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

Pirrung

Meij

Pelikánová

Paskelbta 2006 m. gruodžio 12 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Kancleris

Pirmininkas

E. Coulon

M. Vilaras

Turinys

Teisės aktai	II - 4804
1. Europos saugios oro navigacijos organizacijos teisinis pagrindas	II - 4804
2. Bendrijos teisės aktai	II - 4805
Bylos aplinkybės ir ikiteisminė procedūra	II - 4809
1. Eurokontrolės vaidmuo ir veikla	II - 4809
2. Ikiteisminė procedūra	II - 4811
Procesas Pirmosios instancijos teisme ir šalių reikalavimai	II - 4815
Dėl teisės	II - 4817
1. Dėl ieškovės prašymo, susijusio su ginčijamo sprendimo panaikinimu ir (arba) jo pakeitimu iš dalies, priimtinumą	II - 4817
2. Dėl naujų ieškovės ieškinio pagrindų priimtinumą	II - 4818
Šalių pastabos	II - 4818
Pirmosios instancijos teismo vertinimas	II - 4819
3. Dėl įstojančio į bylą asmens pateikto ieškinio pagrindo, susijusio su jo imunitetu pagal tarptautinę viešąją teisę, priimtinumą	II - 4821
4. Dėl panaikinimo prašymo	II - 4823
Dėl pirmojo ieškinio pagrindo, pagrįsto akivaizdžia vertinimo klaida, kiek tai susiję su EB 82 straipsnio taikymu Eurokontrolėi	II - 4824
Dėl Eurokontrolės techninio standartizavimo veiklos	II - 4826
— Šalių argumentai	II - 4826
— Pirmosios instancijos teismo vertinimas	II - 4828
	II - 4855

Dėl mokslo tyrimų ir plėtros veiklos, būtent dėl prototipų įsigijimo veiklos ir intelektualinės nuosavybės teisių režimo	II - 4832
— Šalių argumentai	II - 4832
— Pirmosios instancijos teismo vertinimas	II - 4832
Dėl nacionalinėms valdžios institucijoms teikiamos pagalbos	II - 4837
— Šalių argumentai	II - 4837
— Pirmosios instancijos teismo vertinimas	II - 4838
Dėl antrojo ieškinio pagrindo, susijusio su akivaizdžia vertinimo klaida nustatant, kad Eurokontrolė pažeidė EB 82 straipsnį	II - 4841
Šalių argumentai	II - 4841
Pirmosios instancijos teismo vertinimas	II - 4843
Dėl trečiojo ieškinio pagrindo, susijusio su esminiu procedūros reikalavimo pažeidimu	II - 4846
Dėl kaltinimo, susijusio su motyvavimo trūkumu	II - 4847
— Šalių argumentai	II - 4847
— Pirmosios instancijos teismo vertinimas	II - 4848
Kaltinimas, susijęs su galimu teisių į gynybą pažeidimu	II - 4849
— Šalių argumentai	II - 4849
— Pirmosios instancijos teismo vertinimas	II - 4850
5. Dėl prašymo taikyti tyrimo priemones	II - 4852
Šalių argumentai	II - 4852
Pirmosios instancijos teismo vertinimas	II - 4852
Dėl bylinėjimosi išlaidų	II - 4853